

Ho 131274

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

นางสาวสุพัตรา นามวงศา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2565

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสุพัตรา นามวงศา แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... 28 มิ.ย. 2565

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัย : นางสาวสุพัตรา นามวงศา

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ และ (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน โดยการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .932 สามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรได้ร้อยละ 86.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ควรสร้างการรับรู้ผ่าน page Facebook เกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ประชาชนควรเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาด้วยความสมัครใจ และเข้าร่วมเวทีสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้กระตุ้นให้คนในหมู่บ้านสนใจข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรนำปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การดำเนินงาน, องค์การบริหารส่วนตำบล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Factors Affecting People's Participation in the Operation of Sano Subdistrict Administrative Organization Samrong Thap District Surin

Author : Miss Supattra Namwongsa

Degree : Master of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha Sara Kham University

Advisor : Associate Professor Dr.Saovalak Kosonkittiumporn
Associate Professor Dr.Sanya Kanaphum

Year : 2022

ABSTRACT

The purposes of this study were (1) To study the level of people's participation in the operation of the Sano Subdistrict Administrative Organization. Samrong Thap District Surin Province, (2) To study the factors affecting people's participation in the operation of the Sano Subdistrict Administrative Organization. Samrong Thap District Surin Province, and (3) to study recommendations on factors affecting people's participation in the operation of Sano Subdistrict Administrative Organization. Samrong Thap District Surin Province. The sample consisted of 348 people using Taro Yamane's formula. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, frequency, standard deviation. and multiple regression analysis.

The results of research were as follow : (1) The overall level of people's participation in the operation of the Sano Subdistrict Administrative Organization. Samrong Thap District Surin Province was rated at a high level, (2) factors affecting people's participation in the operation of the Sano Subdistrict Administrative Organization. Samrong Thap District Surin Province include: Factors in the perception of information, Community Leadership Factors and promotion factors from the government sector. The correlation coefficient was .932 and descriptive variation was 86.80 percentage significantly at .05 level, and (3) Suggestions on factors affecting people's participation in the operation of Sano Subdistrict Administrative Organization Samrong Thap District Surin Province. Sano Subdistrict Administrative Organization Should create awareness through the Facebook page about the implementation of various projects. People should participate in volunteer activities voluntarily. and join the public forum organized by the Subdistrict Administrative Organization for the benefit of the public and jointly suggest guidelines for local development Community leaders should be the ones who encourage village people to be interested in information

about the operations of the subdistrict administrative organization. The problems and needs of the people in the area should be taken into a subdistrict.

Keywords: Participation, Operation, Subdistrict Administrative Organization

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping loops and curves.

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ ท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัย ประชาชนผู้แบบสอบถามในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงตา จังหวัดสุรินทร์

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน ที่เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา และให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย ที่ส่งผลให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จทางการศึกษา หน้าที่การงาน และการดำเนินชีวิต ในปัจจุบัน

นางสาวสุพัตรา นามวงศา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	18
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	23
2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน	28
2.5 บริบททั่วไป	35
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	62
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	63
บทที่ 4 ผลการวิจัย	64
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย	64
4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย	65
4.3 ผลการวิจัย	66

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
5.1 สรุป	84
5.2 อภิปรายผล	87
5.3 ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	99
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	107
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	110
ภาคผนวก ง ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์	113
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	117
ประวัติการวิจัย	118

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	เปรียบเทียบพื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	35
2.2	เขตการปกครองทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน	36
2.3	จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากร	36
3.1	ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์	59
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	67
4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกเป็นรายข้อ	68
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา จำแนกเป็นรายข้อ	69
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำแนกเป็นรายข้อ	70
4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ	71
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ จำแนกเป็นรายข้อ	72
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	73
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายข้อ	74

ตารางที่	หน้า
4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ จำแนกเป็นรายข้อ	75
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกเป็นรายข้อ	76
4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ	77
4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร	79
4.14 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์	80
4.15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์	81
ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	108
ค.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	111

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์	39
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย	57

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีขนาดเล็กที่สุดแต่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบทได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ประชาชนได้มีโอกาสในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ต้องการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นมากขึ้น โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 (2560, น. 253) ระบุว่าในการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, น. 75) องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537, 2562, น. 1-44)

ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ให้เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วยและให้ประชาชนได้มีโอกาสในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโนอำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโนได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ประจำปี พ.ศ. 2563 ตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561 โดยได้จัดเวทีรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ก่อนนำมาจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและนำโครงการมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน พบว่า จำนวนโครงการที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นมีจำนวนมากเกินกว่างบประมาณที่จะดำเนินการได้ทำให้อัตราความสำเร็จในการนำแผนไปปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำมาก การเสนอโครงการพัฒนาในหมู่บ้านทุกปีส่วนใหญ่จะเสนอเป็นโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อรวมกันแล้วต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากทำให้ไม่สามารถจัดทำโครงการใหญ่ ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการพัฒนา ทั้งนี้จากการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน

ได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้ชุมชนเสนอปัญหาให้ครอบคลุมทุกประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น จากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน และประชาสัมพันธ์การประชาคมให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมให้มากที่สุดให้องค์การบริหารส่วนตำบลสะโนจัดทำโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโนพร้อมทั้งเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ประสานงานกับหน่วยงานที่จัดทำโครงการที่เกินศักยภาพของท้องถิ่น ทั้งนี้ก็เพื่อให้มีงบประมาณในการดำเนินงานโครงการได้สำเร็จตามเป้าหมายสามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึงและควรให้มีการทำความเข้าใจในเรื่องการเสนอโครงการเมื่อเทียบกับรายได้งบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลสะโนจัดเก็บ การจัดสรรจากหน่วยงานและการอุดหนุนจากส่วนกลาง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการบริหารโครงการกับจำนวนงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลสะโนมีอยู่ (รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ประจำปี พ.ศ. 2563, น. 20)

สภาพปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ จะเห็นได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2563 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ที่กล่าวมาข้างต้น และจากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ 2563 ซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐ ได้มีการปรับปรุงพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ มีการดำเนินงานที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมเป็นสำคัญและลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับคะแนนประเมินเฉลี่ยเพียง 54.82 ระดับผลการประเมินระดับ E (ช่วงคะแนน 50-54.99) ซึ่งต่ำกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยโดยภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับคะแนนประเมินเฉลี่ย 64.84 ระดับผลการประเมินระดับ D (ช่วงคะแนน 55-64.99) (สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส, 2563) และจากการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) ประจำปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขั้นพื้นฐาน ประจำปี โดยแบ่งการประเมินฯ ออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา 3) ด้านการบริหารงานการเงินและ การคลัง 4) ด้านการบริการสาธารณะ และ 5) ด้านธรรมาภิบาล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับคะแนนรวมเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน คิดเป็นร้อยละ 84.82 แบ่งเป็น ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ร้อยละ 88.18: ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ร้อยละ 90.48: ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง ร้อยละ 67.44: ด้านที่ 4 ด้านการบริการสาธารณะ ร้อยละ 92.05 และ ด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ร้อยละ 87.27 ตามลำดับ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์, 2563)

ในขณะที่ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทุกด้าน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือช่วงคะแนนอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก (ช่วงคะแนน 80-89.99) และระดับดีเด่น (ช่วงคะแนน 90-100) นั้น แต่ผลการประเมินในด้านที่ 3 ด้าน การบริหารงานการเงินและการคลัง ได้รับคะแนนรวมเฉลี่ยเพียง

ร้อยละ 67.44 ซึ่งคะแนนที่ได้ผ่านเกณฑ์พอใช้ (ช่วงคะแนน 60-69.99) ของเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น โดยหลักเกณฑ์การประเมินในด้านที่ 3 ด้าน การบริหารงานการเงินและการคลัง องค์กรบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรายได้ จัดทำข้อมูลสถิติการคลัง การมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ โดยมีการประชาสัมพันธ์ การกำหนดขั้นตอนการจัดเก็บภาษีให้มีความชัดเจนและมีความโปร่งใส การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแล สำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ กำหนดมาตรฐานสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแลหรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน การประชาสัมพันธ์ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้ประชาชน ผู้เสียภาษีทราบล่วงหน้า ก่อนปีที่จะมีการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชน ผู้เสียภาษีทราบถึงภาระหน้าที่ในเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ที่ประชาชนและผู้เสียภาษีจะได้รับจากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่นำไปใช้ในการจัดทำโครงการหรือบริการสาธารณะเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำงบประมาณรายจ่ายตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดและบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น โดยการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนให้เกิดความเหมาะสมและใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความสมดุลในข้อบัญญัติหรือข้อบัญญัติเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและการตรวจสอบพัสดุในการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ 2563 การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) ประจำปี พ.ศ. 2563 และจากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2563 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ ที่กล่าวมาเบื้องต้น ชี้ให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ไม่ได้เข้ามาในมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์กรบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ เท่าที่ควร ดังนั้นองค์กรบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ จึงได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวและได้ตระหนักถึงปัญหาพร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา โดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลและเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะองค์กรบริหารส่วนตำบลจะเจริญก้าวหน้าและจะมีความสามารถรับใช้ประชาชนในการอำนวยความสะดวกและความผาสุกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มากหรือน้อยนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การวางแผนและการจัดทำแผนที่สนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอสภาพปัญหาของท้องถิ่นด้วย

งานวิจัยชิ้นนี้ จึงสนใจว่าเมื่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโนได้รับโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งปัจจุบันมีการพัฒนาแล้วทั้งในเรื่องกฎหมาย หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การจัดการศึกษาอบรมส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการรวมตัวกันในการจัดตั้งกลุ่มชุมชนหรือเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมแล้วนั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน เนื่องจากหากทราบถึงสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการดำเนินงานก็จะสามารถตอบสนองเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็งโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงต่อความต้องการของประชาชน ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอ สำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

1.4.2.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- 2) ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา
- 3) ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ
- 4) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน
- 5) ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ

1.4.2.2 ตัวแปรตามผู้วิจัยประยุกต์แนวคิดของ (Cohen and Uphoff, 1980, p. 219)

ซึ่งมี 4 ด้าน คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2,650 คน (สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์, 2563, น. 14-15)

1.4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 348 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ (Yamane, 1973, p. 727)

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาอยู่ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2564

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม หมายถึง เงื่อนไขที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงตาป จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารจากการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน คณะกรรมการชุมชนรับรู้ข่าวสารจากเสียงตามสายชุมชน ได้รับรู้ข่าวสารได้จากช่องทางสื่อออนไลน์ เช่น Line กลุ่มชุมชน Facebook องค์การบริหารส่วนตำบล รับรู้ข่าวสารการโดยตรงจากผู้นำชุมชน รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน

2. การมีจิตอาสา หมายถึง การที่ประชาชนกระทำการใด ๆ มีเจตนาช่วยเหลือผู้อื่น ๆ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ต้องการให้ชุมชนเกิดการพัฒนา โดยไม่หวังผลตอบแทน ต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่น มีความสนใจข้อมูลข่าวสารและนโยบายภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและชุมชน ต้องการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในเวทีสาธารณะเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนา มีการพักท้วง ตรวจสอบ ในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ประโยชน์ที่ได้รับ หมายถึง ชุมชนได้รับนโยบายการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการได้รับประโยชน์จากนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่หาเสียงไว้ได้สะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากับองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ โครงการต่าง ๆ ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้สามารถเสนอปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยเร่งด่วน

4. ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่เป็นตัวแทนของชุมชน มีหน้าที่ประสานงาน แจ้างข้อมูลข่าวสารในการทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนกระตุ้นให้มีการเข้าร่วมจัดทำแผน ผู้นำชุมชนให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนให้ความอำนวยความสะดวกด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและร่วมพิทักษ์ผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. การส่งเสริมจากภาครัฐ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชน มีการประสานงานกับผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างการมีส่วนร่วมเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชนของท่าน นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อบต.มักจะเข้ามาแก้ไขปัญหาให้ได้รับส่งเสริมกิจกรรมการแสดงออกทางการเมืองอย่างเปิดเผย มีการทำประชาคมก่อนจัดทำโครงการต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบต่าง ๆ อันจะมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง โดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในตำแหน่งผู้กระทำ หรืออาจอยู่ในตำแหน่งผู้รับผลประโยชน์ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการนำเสนอสภาพปัญหาของชุมชน การมีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการของชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น และจัดลำดับความสำคัญของประเด็นหลักในการพัฒนา

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในระหว่างการทำงาน

ตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงสร้างพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้มีการจัดประชุมและเข้าร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนให้เกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารความก้าวหน้าของท้องถิ่นและการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมได้รับความสะดวกสบายจากการดำเนินงานโครงการด้านสาธารณูปโภค การรับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพของเด็ก สตรี เยาวชน คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การมีส่วนร่วมในการรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น บริการอินเทอร์เน็ตตำบล ลานกีฬา ศูนย์ออกกำลังกาย การมีส่วนร่วมในการได้รับการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมได้รับความไว้วางใจความเคารพนับถือจากผู้อื่นในการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการได้รับการสนับสนุนด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย การมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้จากการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการมีบทบาทในการตรวจสอบติดตามประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการเสนอข้อเรียกร้องเกี่ยวกับความบกพร่องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนำโครงการที่เสนอบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี และนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามประเมินผลความถูกต้องหรือมาตรฐานในการดำเนินงานในแต่ละโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 การวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำไปปรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงาน และรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัย ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะนำมา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. บริบททั่วไป
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, น. 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ที่ไม่เคยได้เข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้นเป็นไปอย่างมีอิสรภาพเสมอภาค ไม่ใช่เพียงส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและการเข้าร่วมนั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

พัชรี สีโรรส และคณะ (2546, น. 2) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนคติ แลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันกับทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่การได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และในที่สุดจึงเข้าร่วมลงมือปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลด้วย

ธีรศักดิ์ โฆษณคุณวุฒิ (2547, น. 22) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สุดาวรรณ มีบัว (2547, น. 40) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันทำกิจกรรมหรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่ต้องการ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน ต่างร่วมคิดหาแนวทางวิธีการในการดำเนินการ ร่วมดำเนินการ ร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง หรือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมติดตามดำเนินกิจกรรมที่ทำร่วมกันรวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมนั้นด้วย

อรทัย กักผล และคณะ (2548, น. 57) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบัน คือ กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนคติแลกเปลี่ยนข้อมูลและ

ความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

ถวิลวดี บุรีกุล (2550, น. 1-2) อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชน ต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติ แต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัว เพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น
3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น อาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา
5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น
6. การมีส่วนร่วมนั้น จะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้ริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น
7. การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการที่ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบต่าง ๆ อันจะมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง โดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในตำแหน่งผู้กระทำหรืออาจอยู่ในตำแหน่งผู้รับผลประโยชน์

2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545, น. 16) กล่าวว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมอาจจะมีอยู่มากมายหลายทฤษฎีด้วยกันแต่ละทฤษฎีการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีเน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการให้มีส่วนร่วมเป็นการเลือกตั้งหรือถอดถอนเป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงาน ทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไปการเลือกตั้งโดยคะแนนลับและการประชุมปรึกษาหารือประจำปีจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ามารับเลือกตั้งส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ตามแนวคิดทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแต่กรณีเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางแผนนโยบาย และการมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษและพัฒนา การกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั่นคือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

ประสิทธิ์ สินธุทัตย์ (2550, น. 15-16) กล่าวว่า ลักษณะทฤษฎีการมีส่วนร่วม 5 ทฤษฎี ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือ และการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งในการปฏิบัติและถ้าให้ได้ผลดี ผู้เกลี้ยกล่อมต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง สรุปได้ว่าการเกลี้ยกล่อมเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนได้ โดยเฉพาะการเกลี้ยกล่อมเป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการที่ประชาชนพอใจอยู่แล้วก็ย่อมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด

2. ทฤษฎีการสร้างขวัญคนในชาติ (National Morale) คนเรามีความต้องการทางกาย และทางใจ ถ้าคนเรามีขวัญดีผลการทำงานนั้นจะสูงตามไปด้วยแต่ถ้าขวัญไม่ดีผลการทำงานก็จะต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสภาวะทางจิตที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรต์เอาเปรียบให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามคนทำงานมีขวัญดีก็เกิดสำนึกในการรับผิดชอบต่ออันจะเกิดผลดีต่อหน่วยงาน ทั้งในส่วนที่เป็นบุคคลและขวัญของกลุ่ม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนที่มีความดีนั้น ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

3. ทฤษฎีการสร้างความรู้รักชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้รักชาตินิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกที่เป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติ มีความพึงพอใจในชาติของตน พอใจในเกียรติภูมิ จงรักภักดีต่อท้องถิ่น

4. ทฤษฎีสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน หรือผู้นำพลวัต คือ เป็นผู้นำที่เคลื่อนไหวทำงานเพื่อพัฒนาอยู่เสมอ ส่วนผู้นำที่ไม่ดี คือ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ เรียกว่า ผู้นำนินเสธ ผลของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดี

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administrative System and Method) การใช้ระบบบริหารราชการในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยากเพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องของการบริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานด้วยความสมัครใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็จะไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ ดังนั้นการใช้ระบบบริหารราชการเป็นการยับยั้งให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วม หมายถึง แนวทางของการพัฒนาท้องถิ่น โดยประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน มีอิสระในการตัดสินใจสามารถจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน รวมถึงสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

2.1.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมจะแบ่งเป็นหลายขั้นตอนแตกต่างกันตามแต่วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543, น. 11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาในชุมชน และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ แนวทางในการดำเนินงาน กำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่ใช้

3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือโดยการบริหารงาน และประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการพัฒนาเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนในการรับผลเสียที่อาจเกิดจากโครงการ ซึ่งผลประโยชน์หรือผลเสียที่อาจเป็นด้านกายภาพ หรือด้านจิตใจที่มีผลต่อสังคม หรือบุคคลได้

5. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการพัฒนาที่ดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย ซึ่งอาจเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะ ๆ หรือการประเมินผลรวมซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอดของโครงการทั้งหมด

สุทิน ทวางศ์มา (2544, น. 7-9) กล่าวว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วม มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการเป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นตอน (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำ และการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการดำเนินการตามโครงการและแผนงานและก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมจากแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะให้ความเต็มใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Administration and Co-Ordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการการฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการหรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

2.3 การมีส่วนร่วมเป็นผู้เข้าปฏิบัติในโครงการ มักพบว่ามักลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติจะแตกต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับให้ทำนั้นผลประโยชน์ (Benefits) จะไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญแต่ถ้าเป็นการร่วมมือด้วยความเต็มใจนั้น จะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับหลังเกิดการมีส่วนร่วมด้วย

3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่

3.1 การมีส่วนร่วมและผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ (Material Benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ทางด้านสังคม (Social Benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานศึกษา หรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Self-Esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (Political Power) ความคุ้มค่าของผลประโยชน์ (Sense of Efficacy)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะต้องเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไร บางกรณีแม้แต่เจ้าหน้าที่เองยังไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ดังกล่าว การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้จะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังความคิดของมวลชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, น. 17) กล่าวว่า ระดับการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 5 ระดับต่าง ๆ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตนเอง/ครอบครัว/ชุมชนของตน เช่น การให้ข้อมูลการเจ็บป่วยของตนแก่แพทย์ ถ้าไม่ร่วมให้ข้อมูลที่แท้จริง หรือแพทย์ไม่ฟังจริงก็รักษาไม่ได้ผลดี

2. การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับรู้ข้อมูลของตนจากแพทย์เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจได้ดีขึ้นเพราะสิ่งที่แพทย์รู้เกี่ยวกับตนนั้น ตนเองไม่รู้หรือจะไม่รู้ทุกเรื่อง

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงการที่ตนจะมีส่วนได้เสียด้วย

4. การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เพื่อให้โครงการสำเร็จ

จรรยาพร วงศ์จำปา (2553, น. 10-12, อ้างอิงใน Cohen and Uphoff, 1980, p. 219) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรมและการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปแบบของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553, น. 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมว่าตามขั้นตอนในการพัฒนาซึ่งเป็นการวัดเชิงคุณภาพออกเป็น 5 ขั้นตอน อันเกิดจากการผสมผสานแนวคิดทฤษฎีกับแนวคิดภาคปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของกับความต้องการด้วย

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ และแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทางด้านวัตถุและจิตใจ อันแสดงออกในเชิงรูปธรรมและนามธรรมต่อสังคมหรือบุคคลก็ตาม

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการร่วมมือกันของคนในชุมชนและองค์กรในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.4 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

วันชัย วัฒนศัพท์ (2546, น. 7-8) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดประโยชน์อย่างมากมายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. เพิ่มคุณค่าของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยเกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้น ๆ ได้อยู่เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้เห็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุดบ่อยครั้งที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่เคยใช้กันมา

ในอดีตสาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งจะทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา แน่นนอนกระบวนการหรือโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ มักจะสิ้นเปลืองและเสียเวลาแต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่ต้น สามารถช่วยลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะดูว่าสิ้นเปลืองและเสียเวลากว่าที่จะตัดสินใจได้แต่เมื่อตัดสินใจแล้วและเมื่อนำมาสู่การปฏิบัติอาจจะเป็นวิธีการที่ประหยัดกว่าด้วยซ้ำ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำไปอย่างรวดเร็วและดูเหมือนจะไม่สิ้นเปลือง อาจจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าถ้าการตัดสินใจนั้นไม่ได้ทำให้เกิดข้อตกลงระหว่างกลุ่มแต่กลับนำไปสู่ความขัดแย้งของประชาชนอย่างต่อเนื่องมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับต่อการตัดสินใจโดยกลุ่ม ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจนั้น ๆ ในการนี้จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งโดยทั่วไปอาจจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายในการทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. การสร้างฉันทามติ โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างความมั่นคง ยืนยาวและเกิดการยอมรับระหว่างกลุ่ม ซึ่งก่อนหน้านี้อาจจะมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคนละทางการมีส่วนร่วมนี้ยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณี ลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วเขาก็ย่อมต้องการที่จะได้เห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติได้ ไม่เพียงแต่จะมีการสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติแต่กลุ่มและปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติจริง

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีร้ายแรงที่สุด” ครั้งหนึ่งความขัดแย้งและนำไปสู่ความขมขื่นและการเป็นปรปักษ์มันจะยากยิ่งขึ้นในการที่แก้ปัญหาในประเด็นนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มเขาและความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปรปักษ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่จะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษ มันไม่อาจจะลดหรือกำจัดความขัดแย้งในทุก ๆ กรณีได้

6. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม วิธีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการตัดสินใจนั้นก่อให้เกิดความขัดแย้ง ก็คือจะต้องใช้กระบวนการของการตัดสินใจซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วม โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนยังก่อให้เกิดความเข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น ๆ

7. การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของศาสนานในขณะที่ยังทำหน้าที่ท้องถิ่นทำงานกับสาธารณชนในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนเขาจะค่อย ๆ เพิ่มความรู้สึกที่ไวต่อความห่วงกังวลของสาธารณชนและต่อที่ว่าสาธารณชนมองการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร บ่อยครั้งที่ทัศนคติเหล่านี้ได้นำมาพูดกันภายในเพื่อที่ว่าเจ้าหน้าที่ที่จะเกิดความตระหนักถึงการตอบสนองของสาธารณชนที่เป็นไปได้ต่อกระบวนการและการตัดสินใจต่าง ๆ ถึงแม้ว่าประเด็นนั้นอาจจะไม่ใหญ่โตมากนักที่จะต้องทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการ

8. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาแต่เขายังได้เรียนรู้ด้วยว่ากระบวนการตัดสินใจ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเขาควรจะเป็นอย่างไรและทำไมจึงต้องตัดสินใจดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตอีกด้วย

2.1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารราชการ

ซูวศ์ ฉายะบุตร (2539, น. 15-16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารระบอบราชการไว้ว่าระบอบราชการมุ่งประสงค์ให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินงานทางการบริหารหรือการดำเนินกิจการของรัฐ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง (ประชาชน) การมีส่วนร่วมทางตรงและเห็นได้จากการที่ประชาชนสามารถตัดสินใจทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะหรือเข้าร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของรัฐในแต่ละสาขาหรือการลงประชามติในเรื่องต่าง ๆ หรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงาน อาทิ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับการจ้าง หรือการกำหนดราคากิจการจ้างต่าง ๆ สำหรับการมีส่วนร่วมทางอ้อม ก็คือ การที่ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นผ่านเครือข่ายหรือกลุ่มตัวแทนต่าง ๆ และทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารราชการ ผ่านสื่อใด ๆ อาทิ วิทยุ โทรศัพท์ เว็บไซต์ หรือจดหมายข่าว การบริหารราชการเชิงการพัฒนาที่มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสามารถพิจารณาได้ในแนวทาง ดังนี้

1. มีการเปิดเผยข้อมูลและโปร่งใสในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานโดยมีช่องทางเพื่อการให้ข้อมูลข่าวสารที่กว้างขวางต่อประชาชนและเข้าถึงได้โดยสะดวก
2. มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการเปิดช่องทางเพื่อการนี้อย่างจริงจัง
3. มีระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารที่ได้จากประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารงาน การให้บริการ และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ หรือนโยบายอื่น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือประโยชน์ของประชาชนอย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบและรายงานผลการดำเนินการเชิงสรุปเสนอที่เป็นรูปธรรมที่ต่อเนื่อง
4. เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคม (เอกชน ประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ) ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาในกิจกรรมกระบวนการของหน่วยงานสำหรับการกำหนดทิศทางแห่งนโยบายและกิจกรรมสาธารณะ ที่กระทบต่อประชาชนหรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของในส่วนราชการ โดยสามารถเข้าถึงในการจัดกระบวนการหรือกลไกต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมและร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานหรือผลสำเร็จของการทำงานของหน่วยงานราชการได้ เพื่อที่จะสนองตอบตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้สามารถเห็นภาพของการให้โอกาสหรือยอมรับมีประชาชนหรือภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนในการดำเนินงานในกิจกรรมหรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่ยังไม่ขยายวงกว้างให้สอดคล้องกับหลักการบริหารเชิงพัฒนา อาทิ การวางผังเมือง การควบคุมอาคารและการจัดรูปแบบที่ดิน ซึ่งเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับและต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้และในหลาย ๆ ขั้นตอนซึ่งกำหนดโดยแนวปฏิบัติตามกฎหมาย ประชาชนหรือองค์กรเอกชนหรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าร่วมในการพิจารณานำเสนอและให้ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง การพิจารณา การนำเสนอ หรือการให้ข้อมูลเหล่านั้นอาจเป็นเพียงส่วนน้อยที่ถูกนำไปสู่การได้รับการตัดสินใจ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงแห่งเหตุสภาวะของการทำงานที่เกิดขึ้นในกระบวนการงาน

แต่ก็ถือได้ว่าเป็นจุดผ่านเพื่อความสำเร็จของงานในอนาคตต่อไปอย่างดี ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในฐานะองค์กรของรัฐต้องเร่งรัดและปรับปรุงการจัดการบริหารเพื่อก่อผลแห่งการพัฒนา กล่าวคือ

5.1 องค์กรต้องมีคณะทำงานเพื่อการนี้อยากเป็นรูปธรรมและประสานการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและวิเคราะห์สถานการณ์แห่งภารกิจ ประกอบยุทธศาสตร์การบริหารและงบประมาณอย่างจริงจังเพื่อกำหนดกระบวนการที่เหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมที่ดี

5.2 ช่องทางของการเข้าถึงซึ่งข้อมูลและข่าวสารใด ๆ ต้องปรากฏอย่างชัดเจนและหลายช่องทางที่จัดกระทำได้และต้องมีการประชาสัมพันธ์ทิศทาง การเข้าหาหรือเข้าถึงอย่างเป็นรูปธรรม โดยต่อเนื่อง พร้อมทั้งแสดงผลจากการมีส่วนร่วมด้วยความน่าเชื่อถือเชิงผลแห่งการกระทำจริงและสร้างศรัทธา ความเชื่อมั่น

5.3 องค์กรต้องเปิดโอกาสเพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือคณะกรรมการหรือกลุ่มใด ๆ อย่างกว้างขวางทั้งภาคเอกชน ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียตามภารกิจนั้น ๆ ทั้งนี้จะเป็นการเข้ามาทั้งทางตรงและทางอ้อมก็ได้โดยปราศจากการปิดกั้น

5.4 องค์กรต้องฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อมูล หรือแนวทางการตัดสินใจของประชาชน หรือแนวปฏิบัติให้มากที่สุด ทั้งนี้ต้องจัดกระทำโดยปราศจากอคติหรือบนเงื่อนไขแห่งความขัดแย้งอันรับไม่ได้อย่างสิ้นเชิง พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถชี้แจง หรือประกอบเหตุผลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางในเวทีที่สามารถกำหนดได้

5.5 องค์กรต้องรวบรวมผลแห่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมบทสรุป ทั้งความสำเร็จและความขัดแย้งเพื่อประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอถึงแม้ว่าความเห็นเหล่านั้นอาจจะนำไปสู่การตัดสินใจหรือไม่ตัดสินใจของผู้บริหารขององค์กรหรือของรัฐก็ตาม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดการจูงใจต่อประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียให้มองเห็นความจริงและเป็นช่องทางต่อการนำเสนอหรือติดตามผลในลำดับต่าง ๆ การบริหารแบบมีส่วนร่วมภาคประชาชนเป็นความยุ่งยากและมีความซับซ้อนอย่างมากสำหรับผู้บริหารขององค์กรเชิงปฏิบัติความสำเร็จในกิจกรรมหรือภารกิจใดที่สามารถน้อมนำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของประชาชนมาจัดการได้ถือว่าเป็นความสำเร็จสุดยอดการดำเนินงานเพื่อการบริหารดังกล่าว จึงต้องร่วมมือกัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบต่าง ๆ อันจะมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง โดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในตำแหน่งผู้กระทำ หรืออาจอยู่ในตำแหน่งผู้รับผลประโยชน์ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการนำเสนอสภาพปัญหาของชุมชน การมีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการของชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นหลักในการพัฒนา

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในระหว่างการทำงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงสร้างพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้มีการจัดประชุมและเข้าร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน

กลุ่มอาชีพต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนให้เกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารความก้าวหน้าของท้องถิ่น และการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมได้รับความสะดวกสบายจากการดำเนินงานโครงการด้านสาธารณูปโภค การรับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพของเด็ก สตรี เยาวชน คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การมีส่วนร่วมในการรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น บริการอินเทอร์เน็ตตำบล ลานกีฬา ศูนย์ออกกำลังกาย การมีส่วนร่วมในการได้รับการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมได้รับความไว้วางใจความเคารพนับถือจากผู้อื่นในการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการได้รับการสนับสนุนด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย การมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้จากการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับ การจ้างร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการมีบทบาทในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการเสนอข้อเรียกร้องเกี่ยวกับความบกพร่องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนำโครงการที่เสนอบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี และนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามประเมินผลความถูกต้องหรือมาตรฐานในการดำเนินงานในแต่ละโครงการ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ คือ สภาวะที่หน่วยงานชุมชนระดับล่าง มีอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการดำเนินกิจกรรมของตนเองได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญ คำจำกัดความ ความหมายและเงื่อนไข ดังนี้

2.2.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

ประยูร กาญจนดุล (2538, น. 6) กล่าวถึง การกระจายอำนาจว่า การกระจายอำนาจการปกครอง เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น ๆ เพื่อจัดการบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ต้องขึ้นอยู่กับอำนาจของราชการส่วนกลางเพียงอยู่ในการควบคุมเท่านั้น

โกวิท สุรัสวดี และคณะ (2548, น. 36) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า คือ การโอนกิจการบริหารสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างอิสระจากการปกครองส่วนกลาง

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2548, น. 59) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง ระบบบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการ ดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเองไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการบริหารแทบทุกอย่างของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า เป็นวิธีที่รัฐมอบอำนาจการปกครองส่วน ได้แก่ ท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสนองตอบความของประชาชนได้ดีที่สุดและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นทุก ๆ ด้าน ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2.2.2 ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจ

ทวีศักดิ์ ปักษา (2550, น. 14) ได้สรุปหลักการกระจายอำนาจ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของตน

2. มีอำนาจในการบริหารงาน ความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักที่สำคัญในการกระจายอำนาจทางปกครอง เพราะถ้าหากองค์การนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางที่การเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่านั้น ถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อมีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง

4. มีงบประมาณของตนเอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติ การจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2.2.3 รูปแบบการกระจายอำนาจ

นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ โกสรพงษ์ (2544, น. 15) กล่าวว่า รูปแบบการกระจายอำนาจสามารถพิจารณา ได้ดังนี้

1. การกระจายอำนาจทางพื้นที่ หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเขตแดน ที่มาจากแนวคิดทางการเมืองที่เน้นความสำคัญของการเลือกตั้ง โดยเห็นว่าหากเจ้าหน้าที่ทำการบริหารหรือปกครองท้องถิ่นได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง ก็จะเป็นการปกครองแบบรวมอำนาจ ไม่ใช่การกระจายอำนาจ ฉะนั้นการกระจายอำนาจทางพื้นที่จึงต้องมีการจัดองค์การปกครองทางเขตแดน เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเลือกตั้งผู้บริหาร มีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เป็นอิสระจากส่วนกลางไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของส่วนกลางแต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองและ มีงบประมาณของตนเองเพื่อใช้ในการจัดทำกิจกรรม

เหล่านั้น โดยรูปแบบการกระจายอำนาจดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับรูปแบบการกระจายอำนาจทางการบริหาร (Administrative Decentralization) (ปธาน สุวรรณมงคล, 2547, น. 16) เป็นไปตามหลักการแบ่งอำนาจให้แก่ส่วนภูมิภาค โดยที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางส่วนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้แทนราชการบริหารส่วนกลางที่ถูกส่งไปราชการในเขตต่าง ๆ ของประเทศ ตัวแทนดังกล่าวถูกแต่งตั้งจากส่วนกลาง และยังอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของส่วนกลางเช่นเดิม

2. การกระจายอำนาจทางกิจการหรืออีกนัยหนึ่ง เรียกกันว่า การกระจายอำนาจทางการบริการ เป็นวิธีการกระจายอำนาจโดยมอบบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งให้องค์กรซึ่งไม่ได้อยู่ในสังกัดของส่วนกลางรับไปจัดทำด้วยเงินทุนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั่นเอง บริการสาธารณะที่แยกมาจัดทำนั้น อาจจะเป็นบริการสาธารณะด้านเศรษฐกิจ สังคม กีฬา หรือวัฒนธรรม วิธีการกระจายอำนาจทางกิจการไม่ใช่การกระจายอำนาจปกครอง แต่เป็นการ “มอบ” ให้องค์กรของรัฐไปจัดทำบริการสาธารณะโดยแยกออกมาเป็นนิติบุคคลต่างหากจากรัฐ มีทรัพย์สินของตนเองและมีผู้บริหารของตนเองโดยนิติบุคคลจะกระจายอำนาจนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐเช่นกัน สอดคล้องกับการกระจายอำนาจทางการเมือง (Political Decentralization) ของ ปธาน สุวรรณมงคล (2547, น. 17-18) ที่มองว่าการกระจายอำนาจทางการเมืองเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ โดยการที่ผู้มีอำนาจรัฐในส่วนกลางมอบอำนาจหน้าที่และการตัดสินใจในบางภารกิจ บางระดับ รวมถึงจัดทรัพยากรการบริหารจำนวนหนึ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รัฐจัดตั้งขึ้น เพื่อให้กระทำการกิจบางอย่างแทนรัฐบาลกลางโดยให้มีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ นอกเหนือจากนี้การกระจายอำนาจทางการเมืองเป็นการกระจายอำนาจที่เกี่ยวข้องกับมิติที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 การกระจายภารกิจหน้าที่ รัฐได้มอบภารกิจหน้าที่บางประการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการแทนรัฐ เช่น การจัดการศึกษาบางระดับ การให้บริการสาธารณะ เป็นต้น

2.2 การกระจายอำนาจการตัดสินใจในภารกิจหน้าที่ที่รัฐบาลมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจตัดสินใจอิสระในภารกิจหน้าที่นั้นด้วย

2.3 การกระจายทรัพยากรการบริหาร เมื่อรัฐบาลมอบหน้าที่และอำนาจตัดสินใจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วจะต้องมอบทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ รายได้จากการจัดเก็บภาษีในเขตจำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

2.4 การกระจายการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมืองให้แก่ประชาชนเป็นการเปิดมิติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น การให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการพิจารณาถอดถอนนักการเมืองท้องถิ่นที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป เป็นต้น

2.5 การกระจายความรับผิดชอบที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การกระจายอำนาจหน้าที่และทรัพยากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องควบคู่ไปกับการทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมีความรับผิดชอบ (Accountability) ที่โปร่งใสตรวจสอบได้โดยมีการกำกับดูแลจากรัฐและประชาชนในท้องถิ่นด้วย

2.2.4 การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (2560, น. 74-75) หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 250 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจการสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้รับรู้ต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อนกฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารการจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาการเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบและต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น จึงได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้การจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง การจัดสัดส่วนภาษีอากร โดยต้องคำนึงถึงภารกิจ หน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง ตามมาตรา 12 ได้กำหนดให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการ และขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นแนวทาง กรอบความคิด เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2560 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม

2.2.5 แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.5.1 กรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดกรอบยัตยัตหลักการและสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

1) ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตน โดยยังต้องอยู่ในการกำกับดูแลต่อรัฐบาลกลางที่มีความเป็นรัฐเดี่ยว มีความเป็นเอกภาพของประเทศยังอยู่ มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและรักษาความมั่นคงของชาติเอาไว้ ส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

2) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจกรรมของตัวเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการส่วนกลางราชการส่วนภูมิภาคดูแลในส่วนของภารกิจระดับมหภาค และภารกิจที่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการได้ กำกับ ดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบาย ด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็น และยังให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิค วิชาการ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล

3) ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการจากสาธารณะที่มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การดำเนินงาน ติดตามงานต่าง ๆ

2.2.5.2 ขอบเขตการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 คณะกรรมการกระจายรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดขอบเขต ดังนี้

1) รัฐกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ อำนาจการตัดสินใจ อำนาจการเงิน การคลัง และบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างความร่วมมือ ส่งเสริมให้ประชาชนและสังคม เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2) รัฐจะต้องดำเนินการปรับบทบาทของราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ปรับโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง พัฒนาโครงสร้าง และกลไกเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจ สร้างระบบการติดตามตรวจสอบ ดูแลประเมินประสิทธิภาพ ของการบริหารงาน

2.2.5.3 สรุปลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่น คือ

1) มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่มีงบประมาณ มีทรัพย์สินของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมดูแลให้การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

2) มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่มีการเลือกตั้งคณะผู้ปกครองท้องถิ่นเลย ก็ไม่นับเป็นการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3) มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร การกระจายอำนาจการปกครองนั้น ต้องกำหนดให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารงาน หรือจัดทำกิจกรรมที่รับมอบหมายได้เองพอสมควร คือ มีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

4) มีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจของท้องถิ่นนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณของตนเอง ซึ่งแยกต่างหากจากส่วนกลาง โดยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และทรัพย์สินตลอดจนเงินอุดหนุนซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

5) มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง นอกจากจะมีงบประมาณแยกออกเป็นสัดส่วนของตนเองแล้ว การกระจายอำนาจปกครองนั้น จะต้องมีการกำหนดเจ้าหน้าที่อื่นเป็นพนักงานของตนเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านี้มิได้สังกัดกระทรวง ทบวงในส่วนกลางโดยตรงแต่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น แต่ละแห่งนั่นเอง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นรูปแบบการปกครองที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสภาพสังคมในปัจจุบัน เป็นรูปแบบที่รัฐจากส่วนกลางได้มอบอำนาจในการบริหารจัดการการปกครองตนเอง โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.3.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2523, น. 392) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นเป็น 2 ประเภท คือ

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาลมอบหมายให้หน่วยงานปกครองส่วนใดหน่วยหนึ่งของรัฐปฏิบัติหน้าที่เป็นรัฐบาลท้องถิ่นด้วย หรือทำหน้าที่เป็น 2 สถานะ (Local State Government) เป็นหน่วยงานปกครองที่รับมอบหมายจากรัฐบาลตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการปกครองส่วนท้องถิ่นของฝรั่งเศส

2. การปกครองท้องถิ่นในรูปที่รัฐกระจายอำนาจให้ประชาชนท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง การปกครองท้องถิ่นที่เรียกว่า Local State Government นี้ จะมีหน่วยปกครองที่จัดตั้งขึ้นมาจากกฎหมายของรัฐซึ่งที่เรียกว่า Creature of State มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวจะมีรูปแบบและอำนาจหน้าที่ประการใดบ้างจะกำหนดไว้ในกฎหมายของรัฐอย่างชัดเจน

โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรถแสง (2547, น. 7) ให้ความเห็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องถิ่นมีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง และกำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและของประชาชนในท้องถิ่นโดยองค์กรดังกล่าวในกรณีประเทศไทย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พัทธยา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547, น. 22) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองและการบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย มีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการไปด้วยความเรียบร้อย หรืออีกนัยหนึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การกระจายอำนาจของราชการส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นอิสระต่างหากจากการปกครองของราชการส่วนกลางที่ให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, น. 25) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริหารให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจากที่มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็นการแบ่งเบาทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

2. เพื่อความประหยัด โดยท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็แตกต่างกันไปด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจในการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่ต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศ

3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบประชาธิปไตยจากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการรับสมัครเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่น การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

4. เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องจากประเทศที่มีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การขอรับการบริหารจากรัฐบาลแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างทันที่

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน เช่น พื้นที่แห่งหนึ่งอาจมีปัญหาเรื่องน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค อีกพื้นที่หนึ่งมีปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง ซึ่งความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นแต่ละแห่งอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะรู้ปัญหาได้ดีและสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ถูกต้อง

2.3.3 ลักษณะของการปกครองท้องถิ่น

สุคนธ์รัตน์ เถาศูวรรณ์ (2550, น. 7-8) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบการปกครองตนเอง เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายในกฎหมายของรัฐหรือในประเทศนั้น ๆ ดังนั้นลักษณะการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่อง การปกครองท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น จะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้น มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 12 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาของสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาและวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลของกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดคนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมที่มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเอง ในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. ประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลการรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ที่เดียวคงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินกิจกรรมเท่านั้น เพราะฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตย รัฐ จึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

2.3.4 รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2550, น. 32) กล่าวว่า รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบมาหลายรูปแบบ หลายยุค หลายสมัย ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไข การจัดโครงสร้างของการเมืองการปกครองของประเทศ สภาพพื้นที่และคุณลักษณะชุมชนรวมถึงนโยบายของรัฐบาล ประเทศไทยในปัจจุบันได้มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นมี 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ครอบคลุมเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดประสานงานให้ความร่วมมือ และสนับสนุนหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก ตลอดจนทั้งดำเนินการในกิจกรรมที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กไม่สามารถทำได้ เพราะกิจกรรมดังกล่าว เป็นการที่ครอบคลุมพื้นที่กว้าง เป็นกิจการที่ต้องการความเป็นเอกภาพและเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นขีดความสามารถของหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก ก็มีอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณะต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง

2. รูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีอำนาจหน้าที่เทียบเท่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมกับเทศบาล ในขณะที่เมืองพัทยามีฐานะเป็นหน่วยการปกครองขนาดเล็กที่มีพื้นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาจึงเทียบเท่ากับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.5 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประทุมพร พลานเมือง (2546, น. 11) กล่าวว่า ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น จากความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุน วัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปความสำคัญ ได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานการปกครองแบบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกรู้ว่าตนเองมีความเกี่ยวพันและมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารงานท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่อยู่อาศัยจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนมีโอกาเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ได้รับเลือกเข้าไปบริหารกิจการท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคย มีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติ ต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self-Government) ซึ่งหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่ง คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น

นอกจากได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยแก้ไข้ปัญหาของท้องถิ่นของตน นอกจากนี้การปกครองตนเองเป็นรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับรากหญ้า (Grass Roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการ ได้แก่ ภารกิจของรัฐบาลมีอย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้นซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง ภารกิจที่รัฐบาลรับผิดชอบมีอำนาจในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ปัญหาหรือการจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยใช้รูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่เกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่ไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุดและภารกิจบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นและไม่มีส่วนได้เสียต่อประเทศในส่วนรวม ซึ่งเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย เนื่องจากท้องถิ่น มีความแตกต่างกันไม่ว่าจะทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการ หรือแก้ไข้ปัญหาได้ถูกจุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ก็ต้องเป็นผู้ที่รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีเท่านั้น การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาส่งเรื่องขออนุมัติไปยังหน่วยเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลงภายในท้องถิ่นนั่นเอง ไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมือง และเป็นการฝึกฝนทักษะการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้การพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมามีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่จะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ถึงต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้ว การพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นยัดใส่” หรือกึ่งหยิบยัดใส่” เกิดความคาดหวังว่าทุกปี ว่าจะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบพึ่งพาไม่ยอมช่วยตนเองอันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเป็นลักษณะการพึ่งตนเองซึ่งเป็นหลักสำคัญของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

การที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่มีผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2546) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2556 ส่วนที่ 3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 69/1 กำหนดว่าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยกรณีนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ทัชเชษฐ์ นิยมสุข (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่ได้รับรู้ข่าวสารจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสามัคคีมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากความสามัคคีทำให้ชุมชนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความสามัคคีเป็นพลังของกลุ่มที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

สมจิตร ศรีแสนยง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองบัว อำเภอมโน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า วิธีการและรูปแบบในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลร่วมกันค้นหาปัญหา ความต้องการของประชาชนพิจารณาปัญหาและมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้าน

กมล เข็มนาจิตร (2557, น. 81-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ภาวะผู้นำ สามารถทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรรณภา ชิตชิวกุล (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

สมจินตนา คุ่มภัย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมีความหลากหลายตามบริบทของท้องถิ่น โดยให้ชาวชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือร่วมปฏิบัติโดยเริ่มจากจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีผลกระทบ

โดยตรงต่อชาวชุมชนเป็นโครงการที่สามารถเพิ่มรายได้หรือทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชุมชนดีขึ้น สามารถแก้ปัญหาใกล้ตัวของชาวชุมชนโดยให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560) ได้เสนอการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ โดยกล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเงื่อนไขสำคัญของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ช่วยให้กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐเป็นไปด้วยความรอบคอบ โดยคำนึงถึงการตัดสินใจที่ดีที่สุดที่ภาครัฐ ประชาสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสเรียนรู้ทำความเข้าใจประเด็นนโยบายสาธารณะร่วมกัน ปรีกษาหารือร่วมกัน เพื่อแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุดทุกฝ่ายยอมรับมากที่สุด และมีผลกระทบเชิงลบหรือทำให้เกิดอคติน้อยที่สุด ซึ่งการทำงานร่วมกับภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จ ต้องเข้าใจเงื่อนไขการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การมีเสรีภาพในการเข้าร่วม คือ มีอิสระที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่ก็ได้โดยการเข้ามามีส่วนร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ 2) การมีความเสมอภาคในการเข้าร่วม กิจกรรม ทุกคนที่เข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ ต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่น ๆ 3) ความรู้ความสามารถของผู้เข้ามามีส่วนร่วม คือ ต้องมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งหากกิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมก็จะทำให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นไม่ได้ นั่นแสดงว่าจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและศักยภาพให้เขาเหล่านั้นก่อน เพื่อให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2546, น. 152) ได้สรุป ปัจจัยที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยด้านกลไกของรัฐ โดยที่รัฐต้องกำหนดนโยบายคำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง รวมทั้งการสร้างช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยระบบต่าง ๆ ของทางราชการต้องเอื้ออำนวยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงการติดตามประเมินผลและการให้การสนับสนุนในภายหลังก็เป็นสิ่งจำเป็น
2. ปัจจัยด้านประชาชนที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนา กล้าตัดสินใจ ริเริ่มกิจกรรม และการรับผลประโยชน์ สมาชิกต้องรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีโอกาสรับรู้ข่าวสารโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก
3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาที่จะต้องรู้จักชุมชนในทุก ๆ มิติ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมต้องค้นหาผู้นำที่มีศักยภาพ รู้จักวิธีการรวมกลุ่มเพื่อหาทางแก้ปัญหาร่วมกันและสนับสนุนข้อมูลความรู้ต่าง ๆ รวมถึงทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

ประยูร ศรีประสาธน์ (2542, น. 5) ได้เสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วมว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ
2. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม
3. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล

ยุทธนา วรณปิติกุล (2542, น. 181–183) กล่าวถึง บุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะว่าต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. การทุ่มเทและอุทิศตน มีความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามสิทธิเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่นเพื่อพัฒนาสังคมด้วย อาทิ ถ้าต้องการให้ผู้แทนราษฎร มีความรับผิดชอบต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชนประชาชนก็ต้องให้ความใส่ใจและติดตาม ไม่เพียงทำการหย่อนบัตรเลือกตั้งเท่านั้นต้องเสียสละเวลาให้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมืองระดับท้องถิ่น และในสถาบันต่างๆ

2. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล จากกระแสปัจเจกชนนิยมส่งผลให้คนในสังคมมีลักษณะ ปิดกั้นตนเอง ไม่ไว้วางใจผู้อื่น เลือกลงคะแนนกลุ่มที่มีความเหมือนกันไม่สนใจการเมืองทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจของสังคม เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเกิดข้อขัดแย้งการยุติข้อขัดแย้งโดยการฟังเสียงข้างมาก ไม่นำไปสู่ประโยชน์ของส่วนรวม ดังนั้นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะต้องเป็นพลเมืองในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ทางการเมืองสมัยใหม่ มีความอดทนตระหนักว่าการมีส่วนร่วมไม่ทำให้ได้อย่างที่ต้องการเสมอไปต้องเคารพ และยอมรับความแตกต่างที่หลากหลายและหาวิธีอยู่ร่วมกับความขัดแย้ง โดยการแสวงหาทางออกร่วมกัน การจำแนกประเด็นปัญหา การใช้เหตุผลในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจ ต้องมีการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันให้มากที่สุดเพื่อหาข้อยุติสร้างการเข้าร่วมรับรู้ ตัดสินใจ และผนึกกำลังเพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมคนในสังคมต้องคิดถึงการเมืองในฐานะกิจการเพื่อส่วนรวม และเพื่อคุณธรรมมากขึ้น

4. การลงมือกระทำการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้นต้องลงมือกระทำ โดยเริ่มจากครอบครัวในการวางพื้นฐานให้การอบรมด้านจริยธรรมของพลเมือง สถาบันการศึกษาไม่เพียงเป็นสถานที่ฝึกทักษะและให้ความรู้ต้องรับช่วงต่อในการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมต่อจากครอบครัวรวมทั้ง เครือข่ายสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้าน ที่ทำงาน สโมสร สถาบันศาสนา และสื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างให้สังคมเข้มแข็ง

สมพงษ์ สิงหะพล (2542, น. 15-16) ได้กล่าวถึง จิตสำนึกสาธารณะว่า มีอยู่ 3 ด้าน หลัก ๆ คือ

1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self-Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งเน้นปลูกฝังมานานเกิดบ้างไม่เกิดบ้างไปตามสภาพการณ์ เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพสังคมไทย

2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้วสร้างกันได้ไม่ยากนัก

3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคมหรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social or Public Consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมีและขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทยสมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมืองจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

หุทัย อาจปฐ (2544, น. 37) ให้ความหมายของจิตสาธารณะไว้ว่า เป็นความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคมต้องการเข้าไปแก้ไขโดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเองสามารถร่วมแก้ไขปัญหาได้ และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกับคนในสังคมนั้น

กิตติพงษ์ แดงเสริมศิริ (2552, น. 24-25) ได้สรุปภาพรวมของจิตสาธารณะไว้ 3 ประการ คือ

1. การใช้สิ่งของส่วนรวม แบ่งออกได้เป็น

1.1 สถานที่สาธารณะต่าง ๆ โดยเป็นเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ เช่น การจอดรถในที่สาธารณะ การทิ้งขยะในที่สาธารณะรวมถึงการแยกประเภทขยะ การใช้อาคาร สถานที่ การเปิด-ปิดเครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า การสูบบุหรี่ในที่สาธารณะการแสดงมารยาทในที่สาธารณะ เป็นต้น

1.2 อุปกรณ์ส่วนรวม ได้แก่ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่สาธารณะนั้น ๆ เช่น การใช้โทรศัพท์สาธารณะ การใช้หรืออ่านหนังสือพิมพ์ การใช้อุปกรณ์สำนักงาน และจัดเก็บ รวมถึงการใช้กระดาษ การจัดวาง และเก็บคืนสิ่งของสูญหาย

2. การเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวม กิจกรรมส่วนรวมเป็นกิจกรรมร่วมกับคนหมู่มาก ได้แก่ การแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และลักษณะงาน การใช้สื่อเสียง การเสียสละแรงกายเพื่อส่วนรวม การแสดงความมีน้ำใจในสาธารณะกุศล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ การดูแลรักษาความสะอาด ลำน้ำ สาธารณะ อากาศ การเผาคว้น การลดการใช้พลังงานที่เกินความจำเป็น การทำประชาพิจารณ์ และการแสดงความเห็นสะท้อนสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นทางสื่อโทรทัศน์หรือสื่อนิตยสารต่าง ๆ

มนัสพันธ์ วงศ์มานิต (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลระวิง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลระวิง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี

วีระชาติ เมืองใจ (2552, น. 4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง ไร่ดงต่อไป

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ การเป็นสมาชิกในสังคม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การเข้าถึงระบบของข้อมูลเพื่อการพัฒนา การรับรู้ข่าวสารภายนอก

3. ปัจจัยเกี่ยวกับโครงการ ได้แก่ ความคาดหวังเกี่ยวกับโครงการ

4. ปัจจัยเกี่ยวกับผู้นำ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ

กุหลาบ พงษ์เทพิน (2553, น. 20) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะว่าเป็นการปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงส่วนรวมด้วยจิตวิญญาณปฏิบัติตนในการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชนและสังคม การเสียสละไม่เอารัดเอาเปรียบ ความซื่อสัตย์ สุจริต การรักษา และการใช้สมบัติส่วนรวมรวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 220) ได้ระบุไว้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคมด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือ

จิตติมา อุดมศรี (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

1. อายุ โดยอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีอายุมาก ส่วนใหญ่เป็นที่บรรลุนิติภาวะ มีวิสัยทัศน์ และวุฒิภาวะในด้านต่าง ๆ ที่สามารถตัดสินใจเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ประกอบกับการเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นมานาน (ส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปี) ทำให้มีความคุ้นเคยมีความรักในท้องถิ่นต้องการเห็นถึงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงภายในท้องถิ่นของตนจนเกิดเป็นความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นค่อนข้างมาก นอกจากนี้บุคคลที่มีอายุมากจะมีความพร้อมเพื่อการมีส่วนร่วมในทุกด้าน ทั้งด้านกายภาพ สติปัญญา และการรับรู้ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นเพื่อร่วมในการรับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

2. อาชีพ สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนที่มีอาชีพที่มีความเป็นอิสระจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าคนที่ไม่มีอาชีพที่ไม่มีความเป็นอิสระ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มผู้ที่มีอาชีพมีความเป็นอิสระ ซึ่งได้แก่ อาชีพที่ไม่มีองค์กร หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัด หรืองานที่ไม่ได้มีรายได้ในลักษณะเงินเดือนจะมีความคล่องตัวและมีอิสระในการเข้าร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับที่มากกว่าเนื่องจากสามารถบริหารจัดการเวลาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานเป็นข้อจำกัดในการเข้าร่วมในกิจกรรมหรือโอกาสต่าง ๆ เพื่อร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพที่มีหน่วยงานต้นสังกัด มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการเวลาจึงทำให้ไม่สามารถเข้ามีส่วนร่วมในระดับที่มากเท่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นอิสระมากกว่าอาชีพจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารส่วนท้องถิ่น เช่นกัน

3. รายได้ รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้ที่มีรายได้สูงจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความพร้อมด้านรายได้ของครอบครัวสามารถที่จะสละเวลาของตนเองเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นได้มากกว่า ในขณะที่กลุ่มผู้ที่มีรายได้ต่ำมีความจำเป็นต้องหารายได้เพื่อการเลี้ยงชีพ จึงไม่สามารถที่จะสละเวลาเข้าร่วมในกิจกรรมหรือโอกาสต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อการมีส่วนร่วม ซึ่งหากมีการให้ข้อมูลและชี้โอกาสของการได้รับประโยชน์แก่กลุ่มคนที่มีความพร้อมด้านการเข้าร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นน่าจะเป็นโอกาสที่กลุ่มคนเหล่านี้สามารถขยายโอกาสเพื่อการสร้างรายได้ที่ดีขึ้นด้วยการร่วมให้ข้อเสนอต่อการดำเนินนโยบายของผู้บริหารที่เข้ามาปกครองท้องถิ่นได้อย่างสอดคล้องกับปัญหาด้านเศรษฐกิจหรือร่วมในการหาแนวทางส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้แก่กลุ่มคนที่มีความพร้อมด้านรายได้ต่อไป เป็นต้น

4. สถานภาพครอบครัว สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยประชาชนที่มีสถานภาพสมรสแล้วจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าคนโสดนั้น สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแล้วให้ความสนใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นกลุ่มนี้ มีภาระความรับผิดชอบจากการมีครอบครัวและอาศัยอยู่ในท้องถิ่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการนำผลประโยชน์และปกป้องสิทธิของการเป็นประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

ซึ่งการบริหารจัดการที่เกิดจากนโยบายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจะมีผลกระทบทั้งเชิงบวก และเชิงลบต่อครอบครัวในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพที่เป็นโสดอาจให้ความสำคัญน้อยกว่าเนื่องจาก ยังไม่มีภาระด้านครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบเท่ากับกลุ่มผู้ที่สมรสแล้ว

5. การรับรู้ข่าวสาร จากข้อค้นพบที่ว่า การรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัด สมุทรปราการ โดยผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารมากกว่าจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าคนที่มี การรับรู้ข่าวสารน้อยกว่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าการรับข้อมูลข่าวสารนำไปสู่การตัดสินใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอธิบายได้ตามแนวคิด ทฤษฎีการรับรู้ (Perceptions) ของ Robbins (2003, p. 124) ที่กล่าวถึง การรับรู้ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการรับข้อมูลข่าวสารนำไปสู่กระบวนการ ที่ปัจเจกบุคคลจัดระบบหรือตีความสิ่งที่ประสาทสัมผัสได้เพื่อให้ความหมายให้กับสภาพแวดล้อมของสิ่ง นั้น ๆ ในขณะที่ Wagner and Hollenbeck (2005, p. 72) กล่าวถึง การรับรู้ คือ กระบวนการที่ปัจเจก บุคคลเลือก (Select) จัดการ (Organize) เก็บ (Store) และรับ (Retrieve) ข้อมูลซึ่งมีกระบวนการสำคัญ โดยส่วนใหญ่แล้วคนเรามักจะมีความเชื่อมั่นในประสาทสัมผัสของตนเองในบางครั้งอาจทำให้เกิดความเชื่อว่า สิ่งที่สัมผัสหรือรับรู้ คือ ความเป็นจริง (Reality) ความเชื่อในลักษณะดังกล่าวอาจก่อให้เกิดปัญหาได้โดยเฉพาะ กรณีที่การที่สิ่งรับรู้และความเป็นจริงของวัตถุมีความแตกต่างกันมาก ทั้งนี้ขั้นตอนแรกของกระบวนการรับรู้ คือ ความสนใจเอาใจใส่ (Attention) เป็นขั้นตอนที่ข้อมูลทั้งหมดถูกรองข้อมูลใดที่ไม่ได้ผ่านการกรอง ก็จะไม่ได้นำเข้าสู่การตัดสินใจ ขั้นตอนของการจัดการ (Organization) ทำหน้าที่จัดการกับข้อมูล ให้มีความง่ายขึ้นและจัดเก็บเพื่อดึงข้อมูลออกมาใช้ เป็นต้น ด้วยกระบวนการรับรู้ดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจาก การรับรู้ผ่านข้อมูลข่าวสารจนนำไปสู่การตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ร่วมในการปกครอง ท้องถิ่นในวาระและโอกาสต่าง ๆ ต่อไป

6. ระยะเวลาในการอาศัยในพื้นที่ ข้อค้นพบจากการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าประชาชน ที่เป็นคนในท้องถิ่นหรืออาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลานานย่อมมีความเข้าใจสภาพแวดล้อมและสังคม ภายในชุมชนอย่างดี รวมทั้งมีความรักในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชน จึงมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นผู้ชักจูงผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น

Koufman (1949, p. 7) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen and Uphoff (1980, pp. 17-19) เสนอบริบทของการมีส่วนร่วมในการพิจารณาการมี ส่วนร่วมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความซับซ้อนอย่างมาก ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจปัจจัยทาง ด้านการเมือง ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม และปัจจัย ทางด้านประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ Cohen and Uphoff (1980, pp. 59-79) ได้เสนอเพิ่มเติมว่า บุคคล 4 ฝ่าย ที่มีความสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำ ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐและบุคคลภายนอกสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ยังมีปัจจัยหลายอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม อาชีพ รายได้ ทรัพย์สิน พื้นที่ดินถือครอง และสภาพการทำงาน

สรุปได้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งผู้วิจัยสรุปและนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการกำหนดลักษณะในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม หมายถึง เงื่อนไขที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่

1.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารจากการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน คณะกรรมการชุมชนรับรู้ข่าวสารจากเสียงตามสายชุมชน ได้รับรู้ข่าวสารได้จากช่องทางสื่อออนไลน์ เช่น Line กลุ่มชุมชน Facebook องค์การบริหารส่วนตำบล รับรู้ข่าวสารการโดยตรงจากผู้นำชุมชนรับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน

1.2 การมีจิตอาสา หมายถึง การที่ประชาชนกระทำการใด ๆ มีเจตนาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจ ต้องการให้ชุมชนเกิดการพัฒนา โดยไม่หวังผลตอบแทน ต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่น มีความสนใจข้อมูลข่าวสารและนโยบายภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น และชุมชน ต้องการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในเวทีสาธารณะ เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนา มีการทักท้วงตรวจสอบในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ หมายถึง ชุมชนได้รับนโยบายการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการได้รับประโยชน์จากนโยบายของนายองค์การบริหารส่วนตำบลที่หาเสียงไว้ได้สะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากับองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ โครงการต่าง ๆ ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้สามารถเสนอปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยเร่งด่วน

1.4 ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่เป็นตัวแทนของชุมชน มีหน้าที่ประสานงาน แจ้างข้อมูลข่าวสารในการทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนกระตุ้นให้มีการเข้าร่วมจัดทำแผน ผู้นำชุมชนให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนให้ความอำนวยความสะดวกด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และร่วมพิทักษ์ผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.5 การส่งเสริมจากภาครัฐ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชน มีการประสานงานกับผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างการมีส่วนร่วม เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชนของท่าน นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อบต. มักจะเข้ามาแก้ไขปัญหาให้ได้รับส่งเสริมกิจกรรมการแสดงออกทางการเมืองอย่างเปิดเผย มีการทำประชาคมก่อนจัดทำโครงการต่าง ๆ

2.5 บริบททั่วไป

2.5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง

2.5.1.1 ที่ตั้งและขนาด องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ 11 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2262 และห่างจากตัวเมืองจังหวัดสุรินทร์ ประมาณ 66 กิโลเมตร ตำบลสะโน มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 30.33 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 18,956 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.37 ของพื้นที่ทั้งจังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบพื้นที่ทั้งหมด (ไร่)

ลำดับที่	พื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
1	พื้นที่อยู่อาศัย	808	4.26
2	พื้นที่ทำการเกษตร	8,992	47.44
3	พื้นที่ป่า	542	2.86
4	พื้นที่อื่น ๆ	8,614	45.44
	รวม	18,956	100

2.5.1.2 อาณาเขตติดต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง คือ

- 1) ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลกระออม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์
- 2) ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลประดู่ , ตำบลศรีสุข อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์
- 3) ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ
- 4) ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหนองฮะ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

2.5.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบสูงมีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแต่มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอน สลับที่ลุ่มดอนลาดชันเดียวกัน

2.5.1.4 เขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน แบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน

ตารางที่ 2.2 เขตการปกครองทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)
1	บ้านสะโน	2,372
2	บ้านน้ำท่วม	1,600
3	บ้านอาเลา	2,875
4	บ้านจิก	2,800
5	บ้านแหม	2,870
6	บ้านจารย์	1,760
7	บ้านนายาว	1,744
8	บ้านหนองบัวลำพุก	1,635
9	บ้านกอไผ่น้อย	1,300
รวม		18,956

2.5.1.5 ประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน มีประชากรในเขตพื้นที่การปกครองของตำบล มีจำนวนทั้งสิ้น 3,335 คน แบ่งเป็นชาย 1,698 คน และหญิง 1,637 คน จำนวนครัวเรือน ทั้งหมด 742 ครัวเรือน ขนาดของครัวเรือนโดยเฉลี่ยมีสมาชิก จำนวน 5 คน ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.3 จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	บ้านสะโน	353	336	689	149
2	บ้านน้ำท่วม	211	191	402	77
3	บ้านอาเลา	182	164	346	77
4	บ้านจิก	276	248	524	138
5	บ้านแหม	147	156	303	66
6	บ้านจารย์	178	194	372	84
7	บ้านนายาว	159	164	323	67
8	บ้านหนองบัวลำพุก	130	120	250	53
9	บ้านกอไผ่น้อย	62	64	126	31
รวม		1,698	1,637	3,335	742

2.5.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

2.5.2.1 อาชีพหลัก ราษฎรส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน มีอาชีพหลัก ได้แก่ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำเกษตรกรรมส่วนใหญ่ปลูกพืช เช่น ข้าว ข้าวโพด โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสะโนสนับสนุนเกษตรกรต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันผลผลิตเหล่านี้ได้นำเข้าที่สถานรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรได้ทั้งปีทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากภาคเกษตรเป็นหลัก ประชาชนส่วนหนึ่งได้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ ควบคู่ไปกับการทำนาเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวมากขึ้น สัตว์ที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ โค กระบือ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 79,469.50 เฉลี่ย/คน/ปี

2.5.2.2 อาชีพรอง นอกจากประชาชนส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรรมแล้วยังมีบางส่วนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รับราชการ และพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 45,919.77 เฉลี่ย/คน/ปี

2.5.2.3 หน่วยธุรกิจ

- 1) ปั้มน้ำมัน จำนวน 1 แห่ง
- 2) โรงสีข้าว จำนวน 5 แห่ง

2.5.3 สภาพทางสังคม

2.5.3.1 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- 1) วัด จำนวน 9 แห่ง
- 2) สำนักสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง

2.5.3.2 สาธารณสุข

- 1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 แห่ง

2.5.3.3 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- 1) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 54 คน
- 2) ตำรวจบ้าน จำนวน 11 คน

2.5.3.4 สถานสถาปนากิจ

- 1) สถานสถาปนากิจชุมชนบ้านสะโน

2.5.4 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.5.4.1 ดิน ลักษณะของดินขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย การใช้ดินส่วนใหญ่เพื่อการเกษตร

2.5.4.2 น้ำ แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญที่สุดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ได้แก่ หนองน้ำสะโน เป็นแหล่งน้ำสำคัญที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตร

2.5.4.3 ป่าไม้ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน มีป่าไม้ที่สำคัญที่อนุรักษ์ไว้ คือ ป่าธรรมชาติบ้านแหม

2.5.5 การบริการพื้นฐาน

2.5.5.1 ด้านคมนาคม

- 1) ถนนลาดยาง จำนวน 3 สาย
- 2) ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 24 สาย
- 3) ถนนลูกรังที่เกษตร จำนวน 19 สาย
- 4) ถนนลูกรังภายในหมู่บ้าน จำนวน 22 สาย
- 5) ถนนลูกรังภายในตำบล จำนวน 12 สาย

6) สะพานเชื่อมระหว่างตำบล จำนวน 1 สาย

2.5.5.2 ไฟฟ้า

- 1) ไฟฟ้าที่เข้าสู่หมู่บ้าน จำนวน 9 หมู่บ้าน
- 2) ไฟฟ้าส่องสว่างข้างทาง จำนวน 9 หมู่บ้าน
- 3) ไฟฟ้าสาธารณะ (ข้างทางหลวง) จำนวน 3 หมู่บ้าน

2.5.5.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- 1) ลำห้วย ลำน้ำ จำนวน - สาย
- 2) หนอง คลอง บึง และอื่น ๆ จำนวน 8 แห่ง

2.5.5.4 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- 1) ประปา จำนวน 8 แห่ง
- 2) บ่อบาดาล จำนวน 25 แห่ง
- 3) สระน้ำ จำนวน 11 แห่ง
- 4) บ่อน้ำตื้น จำนวน 20 แห่ง
- 5) คลองชลประทาน จำนวน 5 แห่ง

2.5.6 โครงสร้างการบริหารงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน มีโครงสร้างการบริหารงาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ฝ่ายการเมือง ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายข้าราชการประจำ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 กอง และหน่วยงานตรวจสอบภายใน

2.5.6.1 ด้านการเมือง ประกอบด้วย คณะผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ส่วนฝ่ายสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 16 คน

2.5.6.2 ด้านส่วนราชการ แบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 ส่วน และ 1 หน่วยงานตรวจสอบภายใน

1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนตำบล และงานสนับสนุนส่วนราชการอื่น

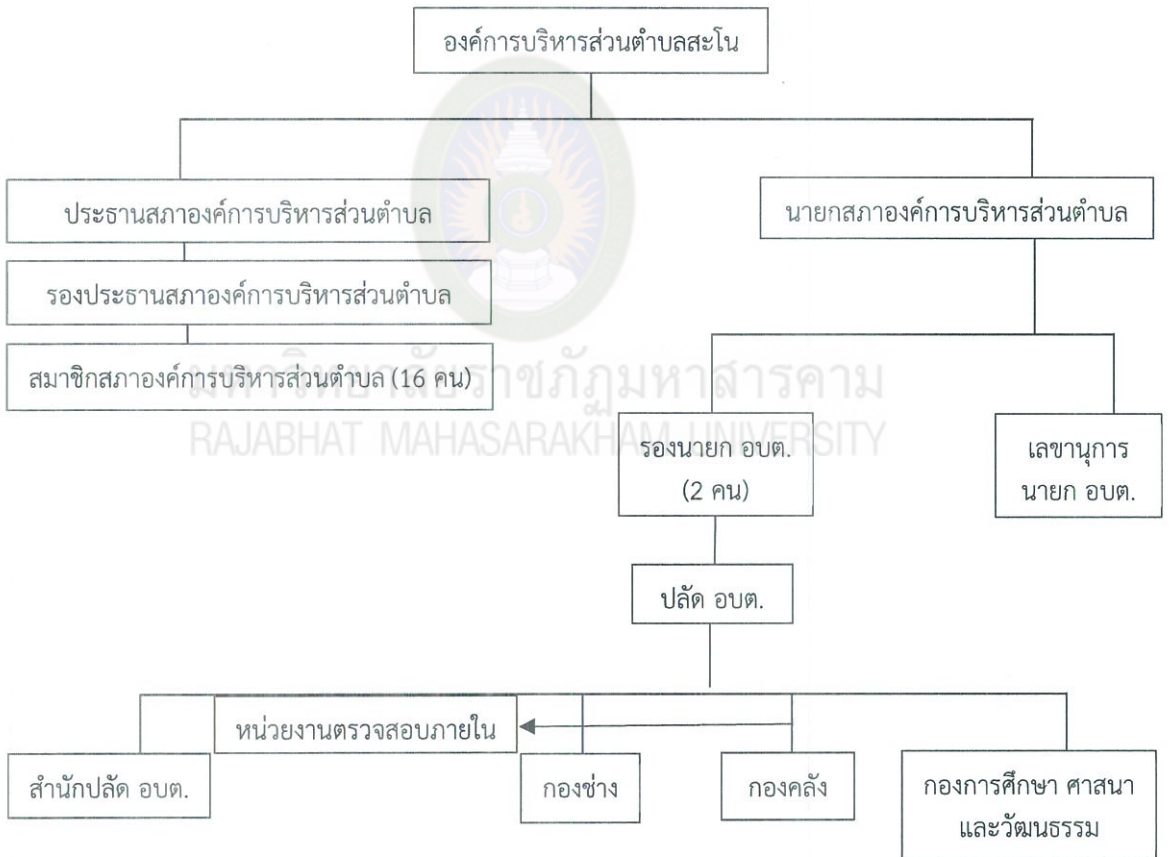
2) กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษา และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญปฏิบัติงานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ เงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดงบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่าง ๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทางบตดลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้รับมอบหมาย

3) กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบ และเขียนแบบการตรวจสอบ

การก่อสร้าง งานควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติ งานการก่อสร้าง และซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล การควบคุม การบำรุงรักษาเครื่องจักรกล งานเกี่ยวกับแผนงาน และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

4) กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของประชาชน การสนับสนุนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา จัดสถานที่เพื่อการศึกษา ส่งเสริม ทำนุบำรุง และรักษาไว้ซึ่งศิลป ประเพณี ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของท้องถิ่น วัฒนธรรม ส่งเสริมสนับสนุนการเล่นกีฬา และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

5) หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองและให้ข้อเสนอแนะแก่ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับงานการเงิน และควบคุมตรวจสอบด้านอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

2.5.7 รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

ฐานะการคลังของท้องถิ่นที่สะท้อนออกมาในลักษณะงบประมาณรายได้ขององค์กรเป็นเครื่องมือที่วัดความเป็นอิสระและประสิทธิภาพในการบริหารการปกครองท้องถิ่นประการหนึ่ง ทั้งนี้เพราะงบประมาณเป็นเครื่องมือที่ทำให้แผนงานและนโยบายขององค์กรเปลี่ยนมาเป็นการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ และเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นไทยทุกรูปแบบได้จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลส่วนกลางเป็นผู้ก่อตั้ง รัฐบาลส่วนกลางจึงเป็นผู้กำหนดแหล่งที่มาของรายได้ว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น จะมีรายได้ประเภทใดบ้างและอัตราในการจัดเก็บอย่างไร โดยกำหนดไว้ในกฎหมายการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลก็เช่นกัน ตามความในมาตรา 74 ถึง มาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดแหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

2.5.7.1 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ทั้งนี้ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดเมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้วให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจและหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ และกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมอบอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้หน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการแทนก็ได้และให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนด

2) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

3) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้

3.1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรตามกฎหมายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขายสุราตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3.3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ใน องค์การบริหารส่วนตำบล การเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้งภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4) รายได้จากค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียม จดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

5) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ทั้งนี้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใด เมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้ว ให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

6) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้แบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

7) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้กำหนดเป็นอัตรากำหนดเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

7.1) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บในอัตราร้อยละศูนย์

7.2) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่นให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บหนึ่งในเก้าของอัตรากำหนดเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

8) องค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ในกรณีเช่นนี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้กระทรวง ทบวงกรมนั้นส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

9) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

9.1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.2) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

9.5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

9.6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

9.7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

9.8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

10) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การกู้เงินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

11) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

2.5.7.2 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดประเภทของรายจ่าย ไว้ดังนี้

1) เงินเดือน

2) ค่าจ้าง

3) เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ

4) ค่าใช้สอย

5) ค่าวัสดุ

6) ค่าครุภัณฑ์

- 7) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
- 8) ค่าสาธารณูปโภค
- 9) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 10) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

กำหนดไว้

2.5.8 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามความในมาตรา 67 และ มาตรา 68 แห่ง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 2 ลักษณะ คือ

2.5.8.1 อำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำ หมายถึง หน้าที่หรือภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำในพื้นที่ที่รับผิดชอบ หากไม่ปฏิบัติถือว่ามีความบกพร่องต่อหน้าที่ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำ ดังนี้ (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล, 2537)

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

- 3) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และ สิ่งปฏิกูล

- 4) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 5) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 6) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

- 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 8) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 9) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

2.5.8.2 อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำ หมายถึง หน้าที่หรือภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดทำหรือไม่ก็ได้ขึ้นอยู่กับศักยภาพหรือความพร้อมทางด้านกำลัง บุคลากร หรือความจำเป็นของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันไป โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ที่อาจจัดทำ ดังนี้ (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล, 2537)

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐรุจา ตันนารัตน์ (2527, น. 57-58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนโดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการประเมินผล ด้านผลประโยชน์ และด้านการตัดสินใจ โดยประชาชนในเขตตำบลโพธิ์ชัย ที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลโพธิ์ชัย โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่มีประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลโพธิ์ชัย โดยรวมและเฉพาะด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัชเชษฐ์ นิยมสุข (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑล เฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมือง 2) ปัจจัยที่ส่งผลในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑล ประกอบด้วย ด้านสาธารณูปโภค ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านการรักษาศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ ได้กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ จำนวน 1,571 คน และกลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสอบถามเชิงลึกเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ทำการวิจัยระหว่างเดือนมิถุนายน 2550 ถึงกันยายน 2551 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า t-test และ One Way ANOVA ผลการวิจัย พบว่า 1) การรับข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑล พบว่า ประชาชนจะได้รับข่าวสารการบริหารงานของเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง แหล่งการรับข่าวสารมาจากเสียงตามสายและประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานด้านสาธารณประโยชน์ พบว่า ประชาชนในเขตปริมณฑลเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในระดับต่ำ 2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑลในระดับปานกลาง 3) ผลการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพสนับสนุนผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ในเรื่องการรับข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑล พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนมากได้รับข่าวสารจากเสียงตามสายมากที่สุด และกลุ่มเป้าหมายส่วนมากจะเข้าร่วมกิจกรรมประสบการณ์

เกี่ยวกับการทำงานด้านสาธารณสุขประโยชน์ด้วยตัวเอง 4) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ เรื่องความไม่โปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลและความไม่มีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงและรวดเร็ว 5) ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑล โดยมีความต้องการให้จัดตั้งองค์กรที่คอยประสานงานระหว่างประชาชนกับเทศบาลในการจัดทำกิจกรรมในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการทำงานของเทศบาลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการตลอดจนแนวทางแก้ไขและร่วมตัดสินใจในการบริหารงานของเทศบาล

เบญจวรรณ วิศวะเวช (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการวิจัย พบว่า ประชาชน มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คือ ประชาชนสามารถเสนอปัญหาความต้องการต่อที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านและเทศบาลได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการดำเนินการตามแผนงานและโครงการ คือ ประชาชนสามารถของประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลในการดำเนินการตามโครงการ นอกจากนี้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่เทศบาลได้ดำเนินการในหมู่บ้านซึ่งมีปัญหาอุปสรรคในการเข้ามา มีบทบาทของประชาชน คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทของประชาชน จึงมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้นำชุมชน ควรรับฟังปัญหาจากของชุมชนและนำไปแก้ไขให้ตรงตามความต้องการของชุมชนโดยแท้จริงทราบข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลได้ และเทศบาลมีการ

กิตติมา ศรีปัญญา (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชากรที่มีเพศอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ดใกล้เคียงกัน ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาและด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ติดตามและประเมินผล ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการไม่พบความแตกต่าง

อรรถพร หรสิทธิ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมและรายได้ออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ประชาชนได้ความสนใจด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ รองลงมา มีด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จัดมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสุดท้ายน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 2) ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จำแนกตามอายุระดับการศึกษา และอาชีพของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านอายุ

ประชาชนให้ความสนใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ถัดมา ด้านระดับการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป และสุดท้ายด้านอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม เป็นต้น 3) ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ประชาชนมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ ประชาชน ต้องการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่ได้เสนอไว้และต้องการมีส่วนร่วมประเมินผล การปฏิบัติงานตามแผนที่ได้เสนอไปตามลำดับ

เกตมณี วรชينا (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ และมีส่วนร่วมระดับน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

คำรณ ภูหอมหวน (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนน้อย ทั้งนี้จะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ หมู่บ้านเท่าเทียมกัน ประชาชนที่มีอายุ ขนาดหมู่บ้านต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ฐิติมา อุดมศรี (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพครอบครัว รับรู้ข่าวสาร และระยะเวลาในการอาศัยในพื้นที่

เพ็ญศรี พิเมย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัด มหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สถิตย์ ฉေးไสย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพโดยรวม พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรและธุรกิจส่วนตัว/หาขายมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนี้ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรยังมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พบว่า โดยรวมและเป็นรายได้ในทุก ๆ ด้านประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านขนาดใหญ่ (L) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่าประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก (S) 3) ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการให้ครบตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ควรจัดประชาคมในทุก ๆ โครงการ ควรมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ให้มากยิ่งขึ้นและควรมีการให้รางวัลและยกย่องผู้ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน

ชวลิตา นามเมืองรักษ์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน/โครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ความต้องการ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหา ของแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่าง และจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง และจำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม ในการกำหนดปัญหาความต้องการ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน/โครงการ ด้านการมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผล 3) ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมควบคุม ติดตามโครงการ เพื่อให้เป็นไปตาม เป้าหมายในแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรสรุปรายงานผลการดำเนินงานในรอบปี และประกาศให้ประชาชน ได้รับทราบผลการดำเนินงานควรกำหนดวันล่วงหน้าก่อนที่คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะเข้ามา เพื่อกำหนดปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน ควรเพิ่มช่องทางในการติดตามประเมินผลการทำงานของเทศบาล เช่น เว็บไซต์ของเทศบาลและให้ประชาชนเข้าถึงได้ เมื่อจัดทำแผนพัฒนาฯ เสร็จแล้วควรปิดประกาศ

ให้ประชาชนรับทราบในเนื้อหาของแผนฯ อย่างทั่วถึง และควรให้ประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบเนื้อหาของร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น หลังจากทีคณะกรรมการจัดทำแผนฯ จัดทำเสร็จแล้ว

ประเดิม แพทย์รังษี (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี วิธีการศึกษาจะใช้การวิจัยเชิงสำรวจเป็นหลัก โดยมีประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 332 คน รวมถึงการสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน ส่วนในการวิเคราะห์จะใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอนุมาน โดยเสริมการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประโยชน์จากการเข้าร่วม อิทธิพลของผู้นำ ความผูกพันต่อท้องถิ่นและความเข้มแข็งของเครือข่ายและเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมกับตัวแปรพื้นฐานจะพบว่า มีตัวแปรที่สามารถจำแนกความแตกต่างของการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ตัวแปรอายุจำนวนปีที่อยู่อาศัยเท่านั้น

พีรพัฒน์ มิตรราช (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ขั้นตอนการวางแผนและขั้นตอนติดตามประเมินผล ส่วนขั้นตอนการนำไปสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย ทั้ง 3 ขั้นตอน โดยรวม คือ ตำแหน่งในชุมชน ลักษณะกิจกรรมที่เข้าร่วม หรือเคยเข้าร่วม อายุ และการศึกษา ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 3.546, 3.656, 4.149, 4.269 และ 4.115 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.300, 0.197, 0.246, 0.144 และ 0.148 ตามลำดับตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย ได้ร้อยละ 20.1 ($R = 0.201$, $F = 18.677$) อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย ดังนี้ สมการพยากรณ์ดังนี้ $\hat{Y} = 4.115 + 3.546$ (ตำแหน่งในชุมชน) $+ 3.656$ (ลักษณะของกิจกรรมที่เข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วม) $+ 4.149$ (อายุ) $+ 4.269$ (เพศ) $+ 4.115$ (ระดับการศึกษา) $\hat{Z} = 0.448 + 0.300$ (ตำแหน่งในชุมชน) $+ 0.197$ (ลักษณะของกิจกรรมที่เข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วม) $+ 0.246$ (อายุ) $+ 0.144$ (เพศ) $+ 0.148$ (ระดับการศึกษา) 3) ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย พบว่า เทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัยควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการตามโครงการ ซึ่งหากได้ดำเนินการอย่างนี้แล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย จะดีขึ้นเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย ควรติดประกาศการจัดทำเทศบัญญัติให้ประชาชนได้รับทราบและควรมีการแต่งตั้งประชาชนเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงานของเทศบาลด้วย

มหาคุณาภรณ์ ชัยวีรกุล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี การศึกษาจะเน้นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองขลุง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 381 คน และเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน นอกจากนี้จะใช้การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม เสริมผลการวิจัยเชิงสำรวจข้อค้นพบ จากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขลุง มีส่วนร่วมปานกลางในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในรายประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ดังกล่าวมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแบ่งออกเป็นกิจกรรม 2 กลุ่ม คือ การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ ร่วมในการดำเนินการและร่วมในการติดตามประเมินผล ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นการมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย ได้แก่ ร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอย อิทธิพลของผู้นำ อุดมการณ์ของชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน

อนุสิษฐ์ วิเศษสมบัติ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงต๋อง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงต๋อง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีกรนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงต๋อง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม เพศ การศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับการศึกษาอาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปสรุปได้ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา คือ ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ทราบอย่างทั่วถึงและอบต. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าได้เข้าร่วมในการตัดสินใจทุกด้านที่มีผลกระทบต่อประชาชน ด้านที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนงานโครงการ คือ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาในบทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อการดำเนินงานของ อบต. ด้านที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา คือ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ของ อบต. และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าร่วมการประชุมสภา อบต. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบว่ามีกรนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่ควรติดประกาศจัดทำข้อบัญญัติให้ประชาชน มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผล คือ ควรมีการแต่งตั้งประชาชนเข้าไปเป็นคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ ในการดำเนินงานของ อบต.

กมล เข็มนาจิตร์ (2557, น. 81–85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย คือ ประชาชน

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและดัดแปลงจากการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ความสามัคคี ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ความโปร่งใส การรับรู้ข่าวสาร ความผูกพัน ภาวะผู้นำ ความมั่นคง การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารุวรรณ วิภาทานัง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เพราะว่าประชาคมไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาตุน อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลนาตุน และการมีส่วนร่วมในการวางแผนไปปฏิบัติในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาตุนได้เลย ซึ่งสาเหตุเหล่านี้เป็นสิ่งที่เทศบาลตำบลนาตุนต้องเล็งเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลทันที เนื่องจากความคิดเห็นจากการประชาคมของหมู่บ้านและประชาชนนั้นเกิดจากปัญหาที่พบจริงและรู้จัดแนวทางการแก้ไขปัญหาได้จริง ดังนั้นเทศบาลตำบลนาตุนจึงต้องเร่งเห็นความสำคัญดังกล่าวเป็นอันดับแรกก่อนที่จะดำเนินการ ต่อไป

ชัยรัตน์ แสงเพชร (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลและด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินการ ตามลำดับ ผลการวิจัย เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริพร หาญคำ (2557, น. 92-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การศึกษา หนี้สิน และบทบาทในชุมชน

นนท์ตรี ราชวัง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์จากการบริหารงานมากที่สุด (มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง) รองลงมา คือมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในด้านการวางแผนบริหารงาน และมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ

ประยงค์ พุทธา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการดำเนินการตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย คือ ระดับความรู้ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงบวก

ภัคฐ์พิชา โภคะสมบูรณ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับบางครั้ง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนมากต่างได้รับความรู้จากการดำเนินงานของทางเทศบาลได้รับบริการจากเทศบาล เช่น บริการเก็บขยะมูลฝอย อินเทอร์เน็ตตำบล ลานกีฬา ศูนย์ออกกำลังกาย ฯลฯ ได้รับความสะดวกสบาย จากการดำเนินงานโครงการด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยจากทางเทศบาล และอีกประการหนึ่ง คือ ในการประชุมเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการต่าง ๆ ประกอบกับต่างก็ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล จึงส่งผลให้ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในบางครั้ง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

วรรณ ชิตชุกุล (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 2) ศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และ 3) ศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ตัวแทนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 389 คน

ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใช้การวิเคราะห์การทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์แบบโคสแควร์ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน รวมถึงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี คือ ด้านคุณค่าและจิตสำนึกสาธารณะ และด้านปัจจัยแวดล้อมในการมีส่วนร่วม ซึ่งด้านปัจจัยแวดล้อมในการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 2) โอกาสหรือช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน 3) ความคาดหวังของประชาชนต่อผลประโยชน์ที่จะได้รับ 4) ความไว้วางใจต่อองค์กรหรือบุคลากรของรัฐ 5) การมีความรู้เบื้องต้นในเรื่องการจัดทำแผน 6) ชีตความสามารถของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน 7) นโยบายด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก 8) ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน 9) อำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หักในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นต้น 2) ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ด้านการกำหนดประเด็นปัญหา การวางแผนพัฒนา การดำเนินการพัฒนา และการประเมินผลติดตาม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 3) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบลเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและข้อมูลข่าวสารถูกต้องชัดเจน ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกสาธารณะ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

สมิตรา พิมพ์ทวงค์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.64$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 งาน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\mu=3.79$) 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\mu=3.75$) ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหา และการตัดสินใจ ($\mu=3.61$) 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ ($\mu=3.49$) 2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ตามตำแหน่ง พบว่า โดยรวมแล้วตัวแทนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนั้นผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าสมาชิกสภา อบต. 3) ข้อเสนอแนะของประชาคมหมู่บ้านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยด้านที่มีความถี่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ส่วนข้อที่มีความถี่เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ อบต. และปิดประกาศให้ประชาคมหมู่บ้านทราบ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนตามที่ชุมชนเสนอ ควรส่งเสริมให้ประชาคมหมู่บ้านเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ อบต. เสนอ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาคมหมู่บ้านและประชาชนเข้าร่วมในเวทีประชาคมหมู่บ้าน ควรมีการสอบถามความคืบหน้าในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม และควรมีการสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ อบต.

สุรศักดิ์ สอนบาล (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาท้องถิ่น และด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อาชีพ บทบาทในชุมชน และการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปวีณา อักโข (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลพัฒนานคร อำเภอวังนานคร จังหวัดสระแก้ว จำนวน 375 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วม ด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานของเทศบาลตำบลพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ประกอบไปด้วย เพศ (ด้านการติดตามประเมินผล) อายุ (ด้านการตัดสินใจ) ระดับการศึกษา (ด้านการตัดสินใจ) อาชีพ (ด้านการติดตามประเมินผล) และรายได้ (ด้านการติดตามประเมินผล)

จตุมา พันธุ์ช่วง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่ายอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังปัญหา อุปสรรคต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง และข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การ

บริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีระดับสูงสุด คือ ปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาส่วนปัญหาอุปสรรคต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมลงมติเพื่อสร้างนโยบายในการแก้ไขปัญหาปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหา ประชาชนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและประโยชน์ร่วม ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ประชาชนขาดการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและปัจจัยจูงใจ การได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ขาดความสามัคคี ไม่ค่อยเห็นถึงประโยชน์การมีส่วนร่วมโดยมีข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและในการพัฒนาปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วมสร้างกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสามัคคี สัมพันธภาพมากขึ้นในชุมชนปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและปัจจัยจูงใจ การได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม จัดกิจกรรมเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับชุมชน

ธนจิรา พวงผกา (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า 1 ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในการระดมความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2559-2561) ของประชาชน กลุ่มผู้บริหาร สมาชิกสภาพนักงานส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยหลักคือ ประชาชนต้องการใช้โอกาสในเวทีประชาคมเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง ให้มีความเจริญก้าวหน้าและต้องการให้เทศบาลตำบลบางเตือได้รับทราบ พร้อมทั้งนำปัญหาหรือความคิดเห็นของตนไปดำเนินการแก้ไขหรือบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี 2 กระบวนการขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2559-2561) ของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ประชาชนมีส่วนร่วมใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ เป็นการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการสรรหาและคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาฯ จัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่น ในเวทีประชาคมเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน เมื่อได้ข้อสรุปจากการจัดเวทีประชาคมเพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแล้ว นำข้อมูลและแนวทางต่าง ๆ เข้าสู่กระบวนการจัดทำร่างแผนพัฒนาฯ และพิจารณาร่างแผนพัฒนาฯ จากนั้นคณะกรรมการพัฒนาจะเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อนายกเทศมนตรีตำบลบางเตือ เมื่อนายกเทศมนตรี พิจารณาเห็นชอบอนุมัติการใช้แผนพัฒนาสามปีแล้วเทศบาลก็จะดำเนินการประกาศให้ประชาชนทราบ หันหลังจัดทำแผนพัฒนาสามปี ประชาชนมีส่วนร่วมผ่านตัวแทนของตนที่ทำหน้าที่ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล นอกจากนี้ประชาชนยังสามารถมีส่วนร่วมโดยให้ความร่วมมือในการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล 3 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พบว่า เกิดจาก 1) ปัญหาจากตัวบุคคลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เวลาในการจัดทำประชาคมของเทศบาลตำบลบางเตือ ตรงกับเวลาทำงานของประชาชน

ส่วนใหญ่ ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจ ไม่เห็นประโยชน์ การจัดทำแผนพัฒนาสามปี และมองว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐ 2) ปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่ การมีงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาความต้องการให้กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเข้าร่วมประชาคมเสนอโครงการในการพัฒนา เพราะเห็นว่าโครงการที่ตนเสนอไปนั้นไม่ได้รับการดำเนินการหรือแก้ไขปัญหาได้ในทันที

วิไลจิตร เสนาราช (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้านแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกัน (P-Value มากกว่า .05) ส่วนระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรมีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการจัดโครงการต่าง ๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลควรมีการติดตามและประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน

สมจินตนา คุ่มภัย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของชาวชุมชนต่อกลยุทธ์สร้างการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนใน อบต. ต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนใน อบต. ต้นแบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของชาวชุมชน และกลยุทธ์สร้างการมีส่วนร่วมของ อบต. ต้นแบบ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่มีการบูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 21 อบต. โดยรวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 512 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 85.33 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ชาวชุมชนเห็นว่า อบต. สร้างการมีส่วนร่วมแก่ชาวชุมชน ระดับปานกลาง โดยชาวชุมชนมีส่วนร่วมประชุมหมู่บ้านมากที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้แก่ อาชีพ รายได้ของชาวชุมชน อบต. ใช้กลยุทธ์จัดกิจกรรมหรือโครงการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และ อบต. สื่อสารให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชาวชุมชนอย่างชัดเจน ซึ่งมีผลทางบวกแก่การมีส่วนร่วมของชาวชุมชนแต่การให้อิสระแก่ชาวชุมชนดำเนินกิจกรรมหรือโครงการกันเองกลับมีผลให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมลดลง

อิศรา การิโก (2559, น. 82-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ผลการวิจัย พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

ประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัย อย่างแท้จริง เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังมองว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน้าที่ของตัวแทน เช่น นายกององค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ประจำองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามและเพียงผู้รับสิทธิประโยชน์ที่ตัวแทนเป็นผู้บริหารจัดการประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัย มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานน้อยมาก การจัดกิจกรรมเวทีแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลการปฏิบัติงานไม่ทั่วถึง ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับประชาชนในเรื่องการมีส่วนร่วมน้อย ส่วนใหญ่คิดเองและปรึกษาตัวเอง โดยเครือข่ายผู้นำโดยไม่คำนึงถึงปัญหาที่จำเป็นอย่างแท้จริงของชุมชน จึงส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ

สุวดี ไกรสกุล และ จุฑาภรณ์ คงรักษักวิน (2560, น. 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีชื่อในทะเบียนราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 370 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามเพศอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย/เดือน โดยวิเคราะห์ t-test ความแปรปรวนแบบทางเดียว และ One-Way ANOVA ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5. ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ในแต่ละด้านมีภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

นันทนา คุณหาร (2561, น. 74-75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ 1) เวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานาน จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลมากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่นานนัก เพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานจะมีความคุ้นเคยกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี และรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี จึงได้ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อความอยู่ดี กินดี ของทุกคนในชุมชน

สุขนรินทร์ ชุมพณพักดี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาห้าปีขององค์การปกครองเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาห้าปีขององค์การ ปกครองเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางมี 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาห้าปี ขององค์การปกครองเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว จำแนกตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนห้าปี ขององค์การปกครองเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว ได้แก่ ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ก่อนทำการตัดสินใจ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการตัดสินใจในทุกด้านที่มีผลกระทบต่อประชาชน ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับ แผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ควรมีการวางแผนในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมในการจัดทำ แผนพัฒนาห้าปี ควรมีการแต่งตั้งหรือเชิญให้ประชาชนได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ขององค์การ ปกครองเมือง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมเสนอขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ หรือได้รับความรู้ จากการอบรมตามโครงการต่าง ๆ จากทางเมือง และได้รับการจัดสรรตามประสงค์ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การปกครองเมือง

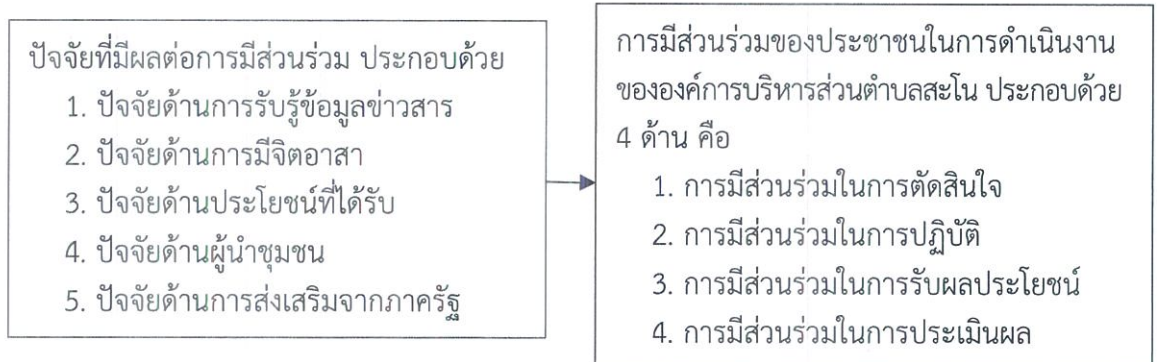
สรารุณี สืบเพ็ชร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ งานจะมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 2) ประชาชนที่มี เพศและอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชน ที่มีอายุและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มี 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ประชาชนความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเท่าที่ควร และแผนพัฒนา ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และควรเผยแพร่ร่างแผนพัฒนาสามปี ให้ประชาชนได้ศึกษาก่อนที่จะมีการลงพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการตามโครงการและในการประชาคมควรเป็นคณะกรรมการ ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการเพื่อประเมินผลได้อย่างแท้จริง ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรให้ประชาชนร่วมเสนอปัญหาแนวทางการแก้ไขโครงการต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนระดับหมู่บ้านหรือกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้เสนอแผนงานหรือโครงการ ที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของกลุ่มหรือชุมชนนั้น เพื่อให้ท้องถิ่นได้พิจารณาใช้เป็นข้อมูลในการ

กำหนดเป็นแผนงาน/โครงการพัฒนาของท้องถิ่น อีกทั้งจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของท้องถิ่นได้เต็มความสามารถของคนในพื้นที่

ปานพิมพ์ พันธุ์เสือ (2563, น. 138) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาล จำนวน 384 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่น 2) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการประเมินกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการควบคุมกลยุทธ์ 3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี สามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ ร้อยละ 75.60 4) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ด้านชุมชน ด้านเทศบาล ด้านความตระหนักในประโยชน์ และด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่นอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย ได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen and Uphoff (1980, p. 219) และสามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงตาบ จังหวัดสุรินทร์ ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2,650 คน (สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์, 2563, น. 14-15)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 348 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ (Yamane, 1973, p. 727) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3-1)$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
 e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกินได้ไม่เกิน .05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{2,650}{1 + 2,650 \times .05^2}$$

$$= 347.54 \text{ คน}$$

เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม จึงเพิ่มเป็น 348 คน

3.1.3 การสุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) มีขั้นตอน ดังนี้

3.1.3.1 จำนวนหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสะโนประชากรมีจำนวน 2,650 คน ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 348 คน ผู้วิจัยทราบจำนวนประชากรทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ตามบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ผู้วิจัยจะหากกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นรายหมู่บ้าน โดยการใช้วิธีเทียบบัญชีผู้เลือกตั้ง ตัวอย่าง เช่น มีประชากรทั้งหมด 2,650 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 348 คน ถ้ามีประชากรหมู่ที่ 1 จำนวน 549 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างเท่าใด หลังจากได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นช่วง ๆ นับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นับที่ 9 หน่วย เป็นหน่วยเริ่มต้นต้องใช้วิธีเลือกแบบสุ่มละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ข้อ	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	บ้านสะโน	549	72
2.	บ้านน้ำท่วม	299	39
3.	บ้านอาเลา	288	38
4.	บ้านจิก	408	54
5.	บ้านแหม	234	31
6.	บ้านจารย์	329	43
7.	บ้านนายาว	262	34
8.	บ้านหนองบัวลำพุก	203	27
9.	บ้านกอไผ่น้อย	78	10
	รวม	2,650	348

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ประเภทสอบถามรายการ (Check list) เกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพทางครอบครัว การรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มข้อความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบด้วยน้ำหนัก ความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.2.2.1 ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.2 กำหนดกรอบแนวความคิด และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด

3.2.2.3 ร่างแบบสอบถามนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครบถ้วน ครอบคลุม ทั้งเนื้อหา ภาษา และรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษา

3.2.2.4 นำเอาร่างแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข และเสนอผู้เชี่ยวชาญทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

1) สิบเอกสมรไพร วงศ์มา วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นางสาวทิพย์อุทัย ซาคำเรือง วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคำม่วง ตำบลทุ่งคลอง อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) ดร.อัครพงศ์ วงศ์พัฒน์ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชา คณิตศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล และประเมินผล

3.2.2.5 ในการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จะใช้วิธีการตรวจสอบด้วยค่า IOC (Index of Congruence) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามค่าความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์การวิจัย

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์การวิจัย

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2.2.6 การพิจารณาข้อคำถามนี้ มีความสมบูรณ์จะพิจารณาเฉพาะค่าตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป ข้อคำถามใดได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์จะนำมาปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งจนกว่าจะสมบูรณ์

3.2.2.7 นำแบบสอบถามที่ทำการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขจากการแนะนำของคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 2 แล้วมาพิมพ์ปรับปรุง

3.2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.3.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้อง และความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร IOC ตามวิธีของ Rovinelli and Hambleton (1977, pp. 34-37, อ้างถึงใน สมนึก ภัททิยธนี, 2544, น. 219-233) เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์แล้วนำผล คะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N} \quad (3-2)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ที่ 1 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูง ใช้ได้

เกณฑ์ที่ 2 ข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.66 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

3.2.3.2 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-Total Correlation) และการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)

3.2.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสหัสขันธ์ เพื่อประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าจาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง 9 หมู่บ้าน

3.3.2 ให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับคืนผู้วิจัย

3.3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนทุกฉบับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องทุกฉบับ

3.4.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding from)

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ นำมากำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ คะแนน ดังนี้

เป็นประจำ กำหนดให้ 5 คะแนน

บ่อยครั้ง กำหนดให้ 4 คะแนน

บางครั้ง กำหนดให้ 3 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง กำหนดให้ 2 คะแนน

ไม่เคย กำหนดให้ 1 คะแนน

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพร้อมกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

4.51-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมมาก

2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ผู้วิจัยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ใช้การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาความด้วยการแจกแจงความถี่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบ การอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย
2. ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย
3. ผลการวิจัย

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย เพื่อแปลความหมาย มีดังนี้

n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	แทน	สัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที
X_1	แทน	ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
X_2	แทน	ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา
X_3	แทน	ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ
X_4	แทน	ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน
X_5	แทน	ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ
Y	แทน	การมีส่วนร่วมของประชาชน
\hat{Y}	แทน	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
\hat{Z}	แทน	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

4.3 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
UNIVERSITY

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
1.1	ชาย	157	45.1
1.2	หญิง	191	54.9
	รวม	348	100.0
2.	อายุ		
2.1	18-35 ปี	119	34.2
2.2	36-45 ปี	78	22.4
2.3	46-55 ปี	102	29.3
2.4	55 ปีขึ้นไป	49	14.1
	รวม	348	100.0
3.	ระดับการศึกษา		
3.1	ประถมศึกษา	136	39.1

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.2	มัธยมศึกษา/ปวช.	59	17.0
3.3	อนุปริญญา/ปวส.	41	11.8
3.4	ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี	112	32.2
รวม		348	100.0
4.	อาชีพ		
4.1	เกษตรกร	122	35.1
4.2	ค้าขาย	46	13.2
4.3	รับจ้างทั่วไป	35	10.1
4.4	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	103	29.6
4.5	อื่น ๆ	42	12.1
รวม		348	100.0

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 348 คน จำแนก ได้ดังนี้

1. ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 และเพศชาย จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1

2. ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 18-35 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 รองลงมา อายุ 46-55 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 อายุ 36-45 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1

3. ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมา ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 มัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17 และอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

4. ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 ค้าขาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และรับจ้างทั่วไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและจำแนกเป็นราย

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1.	ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	3.61	0.94	มาก	3
2.	ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา	3.57	0.83	มาก	5
3.	ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ	3.59	0.80	มาก	4
4.	ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน	3.60	0.82	มาก	2
5.	ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ	3.62	0.86	มาก	1
	รวม	3.60	0.85	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ ($\bar{X} = 3.62$) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.61$) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.60$) ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 3.59$) และปัจจัยด้านการมีจิตอาสา ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

2.1 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	รับรู้ข่าวสารจากการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน คณะกรรมการชุมชน	3.68	0.96	มาก
2.	รับรู้ข่าวสารจากเสียงตามสายชุมชน	3.56	0.96	มาก
3.	ได้รับรู้ข่าวสารได้จากช่องทางสื่อออนไลน์ เช่น Line กลุ่มชุมชน Facebook อบต.	3.61	0.92	มาก
4.	รับรู้ข่าวสารการโดยตรงจากผู้นำชุมชน	3.62	0.91	มาก
5.	รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน	3.55	0.93	มาก
	รวม	3.61	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ รับรู้ข่าวสารจากการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน คณะกรรมการชุมชน ($\bar{X} = 3.68$) รับรู้ข่าวสารการโดยตรงจากผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.62$) ได้รับรู้ข่าวสารได้จากช่องทางสื่อออนไลน์ เช่น Line กลุ่มชุมชน Facebook อบต. ($\bar{X} = 3.61$) รับรู้ข่าวสารจากเสียงตามสายชุมชน ($\bar{X} = 3.56$) รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ต้องการให้ชุมชนเกิดการพัฒนา โดยไม่หวังผลตอบแทน	3.61	0.99	มาก
2.	ต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่น	3.68	0.97	มาก
3.	มีความสนใจข้อมูลข่าวสารและนโยบายภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและชุมชน	3.51	0.68	มาก
4.	ต้องการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในเวทีสาธารณะเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนา	3.55	0.51	มาก
5.	มีการทักท้วง ตรวจสอบ ในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.50	0.98	มาก
รวม		3.57	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่น ($\bar{X} = 3.68$) ต้องการให้ชุมชนเกิดการพัฒนา โดยไม่หวังผลตอบแทน ($\bar{X} = 3.61$) ต้องการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในเวทีสาธารณะเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนา ($\bar{X} = 3.55$) มีความสนใจข้อมูลข่าวสารและนโยบายภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและชุมชน ($\bar{X} = 3.51$) มีการทักท้วง ตรวจสอบ ในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ชุมชนได้รับนโยบายการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการ	3.70	0.82	มาก
2.	ได้รับประโยชน์จากนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่หาเสียงไว้	3.59	0.67	มาก
3.	ได้สะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากับองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ	3.59	0.84	มาก
4.	โครงการต่าง ๆ ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้	3.49	0.93	มาก
5.	สามารถเสนอปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยเร่งด่วน	3.60	0.75	มาก
รวม		3.59	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ชุมชนได้รับนโยบายการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.70$) สามารถเสนอปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.60$) ได้รับประโยชน์จากนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่หาเสียงไว้ ($\bar{X} = 3.59$) ได้สะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากับองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.59$) โครงการต่าง ๆ ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้ ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้นำชุมชนแจ้งข้อมูลข่าวสารในการทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.64	0.96	มาก
2.	ผู้นำชุมชนกระตุ้นให้มีการเข้าร่วมจัดทำแผน	3.64	0.75	มาก
3.	ผู้นำชุมชนให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.56	0.84	มาก
4.	ผู้นำชุมชนให้ความอำนวยความสะดวกด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.57	0.58	มาก
5.	ผู้นำชุมชนร่วมพิทักษ์ผลประโยชน์ต่อส่วนรวม	3.61	0.95	มาก
	รวม	3.60	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้นำชุมชนแจ้งข้อมูลข่าวสารในการทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.64$) ผู้นำชุมชนกระตุ้นให้มีการเข้าร่วมจัดทำแผน ($\bar{X} = 3.64$) ผู้นำชุมชนร่วมพิทักษ์ผลประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.61$) ผู้นำชุมชนให้ความอำนวยความสะดวกด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.57$) ผู้นำชุมชนให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

2.5 ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชน	3.70	0.93	มาก
2.	มีการประสานงานกับผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างการมีส่วนร่วม	3.59	0.78	ปานกลาง
3.	เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ อบต. มักจะเข้ามาแก้ไขปัญหาให้	3.59	0.86	มาก
4.	ได้รับส่งเสริมกิจกรรมการแสดงออกทางการเมืองอย่างเปิดเผย	3.61	0.73	มาก
5.	มีการทำประชาคมก่อนจัดทำโครงการต่าง ๆ	3.63	0.97	มาก
	รวม	3.62	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของประชาชน ($\bar{X} = 3.70$) มีการทำประชาคมก่อนจัดทำโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.63$) ได้รับส่งเสริมกิจกรรมการแสดงออกทางการเมืองอย่างเปิดเผย ($\bar{X} = 3.61$) มีการประสานงานกับผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ อบต. มักจะเข้ามาแก้ไขปัญหาให้ ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์	ระดับการมีส่วนร่วม			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.55	0.95	มาก	2
2.	ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.63	0.96	มาก	4
3.	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.59	0.94	มาก	3
4.	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.64	0.96	มาก	1
	รวม	3.60	0.95	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.64$) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.63$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินโครงการ	3.64	0.96	มาก
2.	ได้นำเสนอปัญหาและความต้องการแก่องค์การบริหารส่วนตำบล	3.53	0.98	มาก
3.	ได้ร่วมเข้าในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้านเพียงใด	3.52	0.95	มาก
4.	ได้มีส่วนร่วมในการค้นหารูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาของหมู่บ้าน/ตำบล เพียงใด	3.47	0.93	มาก
5.	ได้มีส่วนร่วมในการอภิปราย ปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านและตำบล เพียงใด	3.59	0.96	มาก
รวม		3.55	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.64$) ได้มีส่วนร่วมในการอภิปราย ปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านและตำบล เพียงใด ($\bar{X} = 3.59$) ได้นำเสนอปัญหาและความต้องการแก่องค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.53$) ได้ร่วมเข้าในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้าน เพียงใด ($\bar{X} = 3.52$) ได้มีส่วนร่วมในการค้นหารูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาของหมู่บ้าน/ตำบล เพียงใด ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอโครงการและกิจกรรมทางเลือกในการจัดทำแผนพัฒนา	3.65	0.96	มาก
2.	ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านตำบล	3.57	0.97	มาก
3.	ได้มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา	3.68	0.94	มาก
4.	มีส่วนร่วมในการค้นหารูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาของหมู่บ้าน	3.60	0.94	มาก
5.	ได้เข้าร่วมประชุมรับรู้อย่างละเอียดแผนงานโครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน	3.64	0.98	มาก
	รวม	3.63	0.96	มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.68$) ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอโครงการและกิจกรรมทางเลือกในการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 3.65$) ได้เข้าร่วมประชุมรับรู้อย่างละเอียดแผนงานโครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ($\bar{X} = 3.64$) มีส่วนร่วมในการค้นหารูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาของหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.60$) ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน ตำบล ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ได้ร่วมปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน เพียงใด	3.65	0.93	มาก
2.	ได้ร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพียงใด	3.54	0.93	มาก
3.	ได้มีส่วนร่วมพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโนให้ตรงกับแผนงาน โครงการ	3.59	0.95	มาก
4.	ได้ร่วมเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน เพียงใด	3.55	0.96	มาก
5.	มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความต้องการในการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ของตนเอง	3.61	0.92	มาก
รวม		3.59	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้ร่วมปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน เพียงใด ($\bar{X} = 3.65$) มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความต้องการในการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ของตนเอง ($\bar{X} = 3.61$) ได้มีส่วนร่วมพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโนให้ตรงกับแผนงาน โครงการ ($\bar{X} = 3.59$) ได้ร่วมเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน เพียงใด ($\bar{X} = 3.55$) ได้ร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพียงใด ($\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาที่บรรจุในแผนพัฒนาตำบล	3.75	0.93	มาก
2.	ได้เข้าร่วมประชุมรับรู้อย่างละเอียดแผนงานโครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน	3.57	0.94	มาก
3.	ได้มีส่วนร่วมติดตาม โครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ	3.66	0.97	มาก
4.	ได้ร่วมเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุง แผนงาน โครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน	3.65	0.99	มาก
5.	ได้มีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหา และอุปสรรคของแผนพัฒนา	3.58	0.96	มาก
รวม		3.64	0.96	มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาที่บรรจุในแผนพัฒนาตำบล ($\bar{X} = 3.75$) ได้มีส่วนร่วมติดตาม โครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ ($\bar{X} = 3.66$) ได้ร่วมเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุงแผนงาน โครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ($\bar{X} = 3.65$) ได้มีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหา และอุปสรรคของแผนพัฒนา ($\bar{X} = 3.58$) ได้เข้าร่วมประชุมรับรู้อย่างละเอียดแผนงานโครงการของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจำนวน 5 ตัว และนำมาวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ นำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงไปด้วยและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า (Correlation Coefficient (r)) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ (ดุขฎิ อายุวัฒน์, 2553, น. 2) ดังนี้

- ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.001-0.500 มีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
- ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.501-0.700 มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง
- ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.701 ขึ้นไป มีระดับความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0.80 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด (Multicollinearity) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไปจนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน

ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกันจำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่

- X_1 แทน ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- X_2 แทน ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา
- X_3 แทน ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ
- X_4 แทน ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน
- X_5 แทน ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
X ₁	1	-	-	-	-
X ₂	.673**	1	-	-	-
X ₃	.637**	.680**	1	-	-
X ₄	.612**	.663**	.573**	1	-
X ₅	.620**	.648**	.589**	.484**	1

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .484-.680 ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน .80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) เมื่อนำไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

2. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงมีลักษณะที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์หาผลหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามหนึ่งตัว โดยมีข้อสมมติฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Relationship) เพื่อที่จะทำให้สามารถนำผลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามมารวมกันได้ (Additivity) กล่าวคือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่และตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันมีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ (Multicollinearity) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions) ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ตัวแปรตามคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ Y กับตัวแปรอิสระ จำนวน 5 ปัจจัย คือ

X₁ แทน ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

X₂ แทน ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา

X₃ แทน ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ

X₄ แทน ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน

X₅ แทน ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ข้อ	ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	Beta	t	Sig.
a ค่าคงที่		.205	.075	-	2.741	.006
1.	ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (X_1)	.234	.043	.231	5.394	.000*
2.	ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา (X_2)	.083	.048	.088	1.715	.087
3.	ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ (X_3)	.081	.049	.085	1.640	.102
4.	ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน (X_4)	.225	.045	.243	5.019	.000*
5.	ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ (X_5)	.319	.047	.341	6.844	.000*

$R = .932$, $R^2 = .868$

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ (Y) โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ดังนี้

1. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ (Y) เท่ากับ 0.932 ($R = .932$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ (Y) ในระดับสูง

2. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 5 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปรกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ (Y) เท่ากับ .868 ($R^2 = .868$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ (Y) ได้ร้อยละ 86.80

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อ การผันแปรในตัวแปรตาม ในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ (X_5) $\beta = .341$

3.2 ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน (X_4) $\beta = .243$

3.3 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (X_1) $\beta = .231$

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ .205 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Y} = .205 + .319(X_5) + .225(X_4) + .234(X_1)$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = \beta_1Z_1 + \beta_2Z_2 + \dots + \beta_nZ_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Z} = .341(Z_5) + .243(Z_4) + .231(Z_1)$

เมื่อ \hat{Y} และ \hat{Z} = ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์

ข้อ	ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์	ความถี่
1.	ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	
1.1	องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ควรสร้างการรับรู้ผ่าน Page Facebook เกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่าง ๆ	30
1.2	ควรมีการให้ผู้นำชุมชนแจ้งผ่านเสียงตามสายในการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ	25
1.3	ควรจัดให้มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแนวทางการทำงาน	14
2.	ด้านการมีจิตอาสา	
2.1	ประชาชนควรเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาด้วยความสมัครใจ และเข้าร่วมเวทีสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	32
2.2	ประชาชนควรร่วมกันปกป้องผลประโยชน์ของหมู่บ้านตนเอง ใส่ใจในการเสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	28
2.3	ควรร่วมกันจัดกิจกรรมจิตอาสาในชุมชน ในทำกิจกรรมเพื่อสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน	16
3.	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	
3.1	ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นหรือเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน เช่น การพัฒนากลุ่มอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น	29
3.2	ควรปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนเห็นคุณค่าและรู้จักพิทักษ์ผลประโยชน์ในท้องถิ่น และร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่องค์การบริหารส่วนตำบล	27
3.3	ควรมีการประกวดชุมชนต้นแบบในการบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ	18

(ต่อ)

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ข้อ	ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์	ความถี่
4.	ด้านผู้นำชุมชน	
4.1	ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้กระตุ้นให้คนในหมู่บ้านสนใจข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	31
4.2	ผู้นำชุมชนควรให้คำปรึกษาแก่คนในหมู่บ้าน และรับฟังปัญหาในชุมชนเพื่อเสนอแก่นักการเมืองท้องถิ่นให้ดำเนินการแก้ไข	27
4.3	ผู้นำชุมชนควรรณรงค์ในการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชนเพื่อสร้างพลังสามัคคีในการพิทักษ์ผลประโยชน์ในแต่ละชุมชน	14
5.	การส่งเสริมจากภาครัฐ	
5.1	ควรนำปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล	36
5.2	สนับสนุนการจัดตั้งสภาประชาชน เพื่อเป็นตัวแทนในการเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชน และผลักดันโครงการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อแต่ละพื้นที่	30
5.3	องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ควรมีการรณรงค์ให้เล็งความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	28

ตารางที่ 4.15 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ควรสร้างการรับรู้ผ่าน Page Facebook เกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่างๆ ควรมีการให้ผู้นำชุมชนแจ้งผ่านเสียงตามสายในการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ควรจัดให้มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแนวทางการทำงาน

2. การมีจิตอาสา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประชาชนควรเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาด้วยความสมัครใจ และเข้าร่วมเวทีสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลจัดขึ้นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ประชาชนควรร่วมกันปกป้องผลประโยชน์ของหมู่บ้านตนเอง ใส่ใจในการเสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรร่วมกันจัดกิจกรรมจิตอาสาในชุมชนในทำกิจกรรมเพื่อสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน

3. ประโยชน์ที่ได้รับ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นหรือเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน เช่น การพัฒนากลุ่มอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น ควรปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนเห็นคุณค่าและรู้จักพิทักษ์ผลประโยชน์ในท้องถิ่นและร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการประกวดชุมชนต้นแบบในการบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

4. ผู้นำชุมชน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้กระตุ้นให้คนในหมู่บ้านสนใจข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนควรให้คำปรึกษาแก่คนในหมู่บ้าน และรับฟังปัญหาในชุมชนเพื่อเสนอแก่นักการเมืองท้องถิ่นให้ดำเนินการแก้ไข ผู้นำชุมชนควรรณรงค์

ในการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อสร้างพลังสามัคคีในการพิทักษ์ผลประโยชน์ในแต่ละชุมชน

5. การส่งเสริมจากภาครัฐ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรนำปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล สนับสนุนการจัดตั้งสภาประชาชน เพื่อเป็นตัวแทนในการเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชนและผลักดันโครงการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อแต่ละพื้นที่ องค์กรบริหารส่วนตำบลสมควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเล็งความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัย ได้ทำการสรุป อภิปรายผล และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ตามลำดับต่อไปนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 348 คน จำแนก ได้ดังนี้

5.1.1.1 ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 และเพศชาย จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1

5.1.1.2 ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 18-35 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 รองลงมา อายุ 46-55 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 อายุ 36-45 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1

5.1.1.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมา ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 มัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17 และอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

5.1.1.4 ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมา รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 ค้าขาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และรับจ้างทั่วไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1

5.1.2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ ($\bar{X} = 3.62$) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.61$) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.60$) ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 3.59$) ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา ($\bar{X} = 3.57$)

5.1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.64$) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.63$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.55$)

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ (Y) โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ดังนี้

5.1.4.1 ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ (Y) เท่ากับ 0.932 ($R = .932$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ (Y) ในระดับสูง

5.1.4.2 ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 5 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการผันแปรกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ (Y) เท่ากับ .868 ($R^2 = .868$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ (Y) ได้ร้อยละ 86.80

5.1.4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ (X_5) $\beta = .341$

2) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน (X_4) Beta = .243

3) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (X_1) $\beta = .231$

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ .205 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Y} = .205 + .319(X_5) + .225(X_4) + .234(X_1)$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = B_1Z_1 + B_2Z_2 + \dots + B_nZ_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Z} = .341(Z_5) + .243(Z_4) + .231(Z_1)$

เมื่อ \hat{Y} และ \hat{Z} = ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์

5.1.5 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

5.1.5.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ควรสร้างการรับรู้ผ่าน Page Facebook เกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ควรมีการให้ผู้นำชุมชน แจ้งผ่านเสียงตามสายในการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ควรจัดให้มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแนวทางการทำงาน

5.1.5.2 การมีจิตอาสา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประชาชนควรเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาด้วยความสมัครใจ และเข้าร่วมเวทีสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลจัดขึ้นเพื่อประโยชน์ของส่วนร่วม ประชาชนควรร่วมกันปกป้องผลประโยชน์ของหมู่บ้านตนเอง ใส่ใจในการเสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรร่วมกันจัดกิจกรรมจิตอาสาในชุมชนในทำกิจกรรมเพื่อสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน

5.1.5.3 ประโยชน์ที่ได้รับ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น หรือเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน เช่น การพัฒนากลุ่มอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น ควรปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนเห็นคุณค่าและรู้จักพิทักษ์ผลประโยชน์ในท้องถิ่น และร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการประกวดชุมชนต้นแบบในการบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

5.1.5.4 ผู้นำชุมชน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้กระตุ้นให้คนในหมู่บ้านสนใจข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนควรให้คำปรึกษาแก่คนในหมู่บ้าน และรับฟังปัญหาในชุมชนเพื่อเสนอแก่นักการเมืองท้องถิ่นให้ดำเนินการแก้ไข ผู้นำชุมชนควรรณรงค์ในการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อสร้างพลังสามัคคีในการพิทักษ์ผลประโยชน์ในแต่ละชุมชน

5.1.5.5 การส่งเสริมจากภาครัฐ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเล็งความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรนำปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล สนับสนุน การจัดตั้งสภาประชาชน เพื่อเป็นตัวแทนในการเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชน และผลักดันโครงการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อแต่ละพื้นที่

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลตามสมมติฐาน ข้อที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในยุคดิจิทัลมีการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วผ่านแอปพลิเคชัน Line Face Book ในโทรศัพท์มือถือทำให้มีการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารในชุมชนได้อย่างรวดเร็ว ผู้นำชุมชนสามารถสื่อสารผ่านช่องทางกลุ่ม Line ชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวดี ไกรสกุล และ จุฑาภรณ์ คงรักษากวิน (2560, น. 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ผลจากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ในแต่ละด้านมีภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกร ดอนแก้วภู (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอนงนุช จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอนงนุช จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา อักโข (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระดับศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล เข็มนาจิตร (2557, น. 81–85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา ปัจจัยด้านประโยชน์ที่ได้รับ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

5.2.2.1 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสร้างการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้คนในชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ และเตรียมตัวเข้าร่วมรับฟังตลอดจนให้เสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

แก่การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจินตนา คุ่มภัย (2559, น. 742) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig < 0.05) คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกับ วรรณชาติชุกุล (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557–2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล เข็มนาจิตร (2557, น. 81–85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ การรับรู้ข่าวสาร และสอดคล้องกับ ทัชเชษฐ์ นิยมสุข (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตปริมณฑล ของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่ได้รับรู้ข่าวสารจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสามัคคีมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง ส่วนท้องถิ่น เนื่องจากความสามัคคีทำให้ชุมชนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความสามัคคีเป็นพลังของกลุ่ม ที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

5.2.2.2 ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนคนในชุมชนที่ร่วมกันเลือกตั้งมาทำงานเพื่อส่วนร่วม มีบทบาทในการประสานงาน แจ้างข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดเวที รับฟังความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลสะโนดำเนินการ มีส่วนสร้างการรับรู้ ช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสมจินตนา คุ่มภัย (2559, น. 742) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig < .05) คือ การกระตุ้นโดยผู้นำชุมชน สอดคล้องกับ กมล เข็มนาจิตร (2557, น. 81–85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ภาวะผู้นำ สามารถทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการ มีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ มหคุณาภรณ์ ชัยวีรกุล (2556) ได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอย ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มี ผลต่อการมีส่วนร่วม คือ อิทธิพลของผู้นำ

5.2.2.3 ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงตาบ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ตลอดจนให้ความคิดเห็นในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่กระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจินตนา คุ่มภัย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมีความหลากหลายตามบริบทของท้องถิ่น โดยให้ชาวชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือร่วมปฏิบัติ โดยเริ่มจากจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีผลกระทบโดยตรงต่อชาวชุมชนเป็นโครงการที่สามารถเพิ่มรายได้หรือทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชุมชนดีขึ้น สามารถแก้ปัญหาใกล้ตัวของชาวชุมชน โดยให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ศรีแสนยง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองบัว อำเภอมณฑล จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า วิธีการและรูปแบบในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ร่วมกันค้นหาปัญหา ความต้องการของประชาชน พิจารณาปัญหาและมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้าน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2556 ส่วนที่ 3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 69/1 กำหนดว่า การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้ค่านึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมิน ผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2556) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560) ได้เสนอการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ โดยกล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นเงื่อนไขสำคัญของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ช่วยให้กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ และการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐเป็นไปด้วยความรอบคอบ โดยคำนึงถึงการตัดสินใจที่ดีที่สุดที่ภาครัฐ ประชาสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสเรียนรู้ทำความเข้าใจ ประเด็นนโยบายสาธารณะร่วมกัน ปรัชษาหารือร่วมกัน เพื่อแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุดทุกฝ่ายยอมรับมากที่สุด และมีผลกระทบเชิงลบหรือทำให้เกิดอคติน้อยที่สุด ซึ่งการทำงานร่วมกับภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จต้องเข้าใจเงื่อนไขการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การมีเสรีภาพในการเข้าร่วม คือ มีอิสระที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่ก็ได้โดยการเข้ามามีส่วนร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ 2) การมีความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกคนที่เข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ ต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่น ๆ 3) ความรู้ความสามารถของผู้เข้ามามีส่วนร่วม คือ ต้องมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งหากกิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมก็จะทำให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้น

ไม่ได้มันแสดงว่าจะต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและศักยภาพให้เขาเหล่านั้นก่อนเพื่อให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1.1 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้นำชุมชนต้องมีการแจ้งโครงการต่าง ๆ ในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านเสียงตามสาย และแจ้งให้คณะกรรมการชุมชนทราบ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.3.1.2 ด้านการมีจิตอาสา ประชาชนในชุมชนค่านึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนของตนเอง ร่วมกันทักท้วง ตรวจสอบ เป็นหูเป็นตาในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้มีการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล

5.3.1.3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โครงการต่าง ๆ ต้องตรงกับความต้องการของคนในพื้นที่ ควรเป็นโครงการที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้ สามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในชุมชนได้ เช่น การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง น้ำเสียในชุมชน การจัดการขยะในชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น

5.3.1.4 ด้านผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนควรมีบทบาทเป็นตัวแทนของประชาชนในการเสนอโครงการหรือปัญหาความต้องการผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสนอไปยังสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้รับการดำเนินการ

5.3.1.5 ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ควรมีการทำงานเชิงรุกร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบปัญหาข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นในชุมชน ให้ได้รับการแก้ไขปัญหาโดยเร็ว

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมความเป็นเจ้าของชุมชนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อพัฒนาประชาชนรู้จักร่วมกันพิทักษ์ผลประโยชน์ของชุมชน ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนและส่งเสริมกิจกรรมให้เยาวชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

5.3.2.2 ควรศึกษารูปแบบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อส่งเสริมให้มีการดำเนินการที่มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุก สร้างนวัตกรรมในชุมชน พัฒนาระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กมล เข็มนาจิตร์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 8(17), 80-89.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตติพงษ์ แดงเสริมศิริ. (2552). *จิตสำนึกสาธารณะและตัวแบบสร้างจิตสำนึกสาธารณะระดับเยาวชนในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- กุหลาบ พงษ์เทพิน. (2553). *การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)* เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เกตมณี วรชينا. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โกวิท พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย: เอกสารตราหลัก ประกอบการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- โกวิท สุรัสวดี และคณะ. (2548). *การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). *ระบบราชการ 4.0*. สืบค้นจาก <http://www.opdc.go.th>.
- จรรยาพร วงศ์จำปา. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จารุวรรณ วิภาทานัง. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาคูน อำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จตุมา พันธุ์ช่วง. (2559). *ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต)*. ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ชัยรติ แสงเพชร. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ชาลีสา นามืองรักษ์. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: พิฆเนศพริ้นท์ติ้งเซ็นเตอร์ จำกัด.
- จิตติมา อุดมศรี. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- ณัฐรุจา ตันนารัตน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทวีศักดิ์ ปักษา. (2550). *ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทัชเชษฐ์ นิยมสุข. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ทัชเชษฐ์ นิยมสุข. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ธนจิรา พวงผกา. (2559). *ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2548). *100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์ คบไฟ.
- ธีรศักดิ์ โฆษคุณวุฒิ. (2547). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). *กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). *รัฐกับการปกครองท้องถิ่น. ในสารานุกรมชุดการปกครองท้องถิ่นไทย*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- นนท์ตรี ราชวัง. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: 598 Print.

- นันทนา คุณหาร. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์. (2544). การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: เดือนตุลาคม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ประธาน สุวรรณมงคล. (2547). การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเดิม แพทย์รังษี. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประทุมพร พลายเมือง. (2546). การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต). สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ประยงค์ พุทธา. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประยูร กาญจนกุล. (2538). คำอธิบายกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสิทธิ์ สิ้นธุอุทัย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์จังหวัดปัตตานี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปวีณา อักโข. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- ปานพิมพ์ พันธุ์เสือ. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2546). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี สีโรส และคณะ. (2546). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พีรพัฒน์ มิตรราช. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เพ็ญศรี พิเมย. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภักธุ์พิชา โภคะสมบุรณ์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มนัสนันท์ วงศ์มานิต. (2552). ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลระวิง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- มหาคุณภรณ์ ชัยวีรกุล. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ยุทธนา วรณพิติกุล. (2542). สำนักพลเมือง: ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 2 ธันวาคม 2527). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. เล่มที่ 111 ตอนที่ 43 ก: 11/2.
- ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 6 เมษายน 2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก: 1-90.
- วรรณมา ชิตชีกุล. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบล เจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2546). เอกสาร การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร บรรยายในการสัมมนา นายจ้างและลูกจ้างภาครัฐวิสาหกิจ เรื่อง “ระบบทวิภาคีกับการแก้ปัญหาแรงงานในรัฐวิสาหกิจ วันที่ 6-8 มีนาคม 2546. ชลบุรี: กองรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- วิไลจิตร เสนาราช. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วีรชาติ เมืองใจ. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- สถิตย์ เเฉยไสย. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมจิตร ศรีแสนยง. (2553). *การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของประชาชนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมจินตนา คุ่มภัย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 2(9), 733-748.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2542). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. *ในสี่มาจารย์*, 13(27), 15-16.
- สรารุณี สืบเพ็ชร. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอยะบือ จังหวัดชุมพร* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). *สรุป Special Economic Zone Laws ของต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์. (2563). *จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์*. สุรินทร์: องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน.
- สุคนธ์รัตน์ เถาว์วรรณ. (2550). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุดาวรรณ มีบัว. (2547). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทัน ทวางค์มา. (2544). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของหมู่บ้านแม่ตำ ตำบลเสริมซ้าย อำเภอสว่าง จังหวัดลำปาง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุมิตรา พิมพ์ทะวงศ์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุรศักดิ์ สอนบาล. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวัฒน์ ไกรสกุล และ จุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.

- หฤทัย อาจปฐ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน. (2563). *รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ประจำปี พ.ศ. 2563*. สุรินทร์: องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน.
- อนุสิษฐ์ วิเศษสมบัติ. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหาร ส่วนตำบลเวียงดง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรทัย ก๊กผล. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนานโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น. เอกสารประกอบการบรรยาย คณะทำงานโครงการธรรมาภิบาลด้านบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรรถพร หรลสิทธิ์. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การ บริการส่วนตำบลสามัคคี อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อิสรา การีโก. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล เวียงชัย อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1980). *Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity*. New York: World Developments.
- Koufman, H.F. (1949). *Participation in Organized Activities in Selected Kentucky Localities*. Lexington, KY: Kentucky. Agricultural Experiment Station, University of Kentucky.
- Robbins, S.P. (2003). *Management* (7th ed). New Jersey: Engle Wood Cliffs Prentice Hall.
- Rovinelli, R.J. and Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Wagner, J.A. and Hollenbeck, J.R. (2005). *Organizational Behavior: Securing Competitive Advantage*. (5th ed). Ohio: Thomson South-Western.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์
2. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
3. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ส่วน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์
 - ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านมา ณ โอกาสนี้
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นางสาวสุพัตรา นามวงศา
 นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพที่แท้จริงของท่านและเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. อายุ

2.1 18-35 ปี

2.2 36-45 ปี

2.3 46-55 ปี

2.4 55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

3.1 ประถมศึกษา

3.2 มัธยมศึกษา/ปวช.

3.3 อนุปริญญา/ปวส.

3.4 ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

4.1 เกษตรกรรม

4.2 ค้าขาย

4.3 รับจ้างทั่วไป

4.4 รับราชการ

4.5 รัฐวิสาหกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนเพียงข้อละ 1 คำตอบกรุณาตอบทุกข้อโดยกำหนดระดับการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน มากที่สุด

มาก หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน มาก

ปานกลาง หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ปานกลาง

น้อย หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน น้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน น้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลสะโน อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
1.1 รับรู้ข่าวสารจากการสนทนาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในชุมชน คณะกรรมการชุมชน					
1.2 รับรู้ข่าวสารจากเสียงตามสายชุมชน					
1.3 ได้รับรู้ข่าวสารได้จากช่องทางสื่อออนไลน์ เช่น Line กลุ่มชุมชน Facebook อบรม					
1.4 รับรู้ข่าวสารการโดยตรงจากผู้นำชุมชน					
1.5 รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน					
2. การมีจิตอาสา					
2.1 ต้องการให้ชุมชนเกิดการพัฒนา โดยไม่หวังผลตอบแทน					
2.2 ต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่น					
2.3 มีความสนใจข้อมูลข่าวสารและนโยบาย ภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น และชุมชน					
2.4 ต้องการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ ในเวทีสาธารณะ เพื่อประโยชน์ แก่การพัฒนา					
2.5 มีการทักท้วง ตรวจสอบในการดำเนิน โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลสะโน อำเภอสำโรงตาบ จังหวัดสุรินทร์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ประโยชน์ที่ได้รับ					
3.1 ชุมชนได้รับนโยบายการพัฒนา ที่ตรงกับความต้องการ					
3.2 ได้รับประโยชน์จากนโยบายของ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่หาเสียงไว้					
3.3 ได้สะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนากับองค์การบริหาร ส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ					
3.4 โครงการต่าง ๆ ทำให้สามารถพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้					
3.5 สามารถเสนอปัญหาที่ต้องการแก้ไข โดยเร่งด่วน					
4. ผู้นำชุมชน					
4.1 ผู้นำชุมชนแจ้งข้อมูลข่าวสารในการทำ แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล					
4.2 ผู้นำชุมชนกระตุ้นให้มีการเข้าร่วม จัดทำแผน					
4.3 ผู้นำชุมชนให้ข้อเสนอแนะต่อ การดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล					
4.4 ผู้นำชุมชนให้ความอำนวยความสะดวก ด้านการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล					
4.5 ผู้นำชุมชนร่วมพิทักษ์ผลประโยชน์ ต่อส่วนรวม					
5. การส่งเสริมจากภาครัฐ					
5.1 ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนของประชาชน					
5.2 มีการประสานงานกับผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้าง การมีส่วนร่วม					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.3 เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชนของท่าน นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ อบต. มักจะเข้ามาแก้ไขปัญหาให้					
5.4 ได้รับส่งเสริมกิจกรรมการแสดงออก ทางการเมืองอย่างเปิดเผย					
5.5 มีการทำประชาคมก่อนจัดทำโครงการ ต่าง ๆ					

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1.1 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินโครงการ					
1.2 ได้นำเสนอปัญหาและความต้องการ					
1.3 ได้ร่วมเข้าในการจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้าน					
1.4 ได้มีส่วนร่วมในการค้นหาวិธีการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหของหมู่บ้าน/ตำบล					
1.5 ได้มีส่วนร่วมในการอภิปราย ปัญหา/ ความต้องการของหมู่บ้านและตำบล					
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ					
2.1 ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอโครงการ และกิจกรรมทางเลือก					
2.2 ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน /โครงการ หรือกิจกรรมในการแก้ไขปัญหา ของหมู่บ้าน ตำบล					
2.3 ได้มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา					
2.4 มีส่วนร่วมในการค้นหารูปแบบและวิธีการ พัฒนาเพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาของหมู่บ้าน					

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.5 ท่านได้เข้าร่วมประชุมรับรู้อย่างละเอียด แผนงานโครงการของแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน					
3. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์					
3.1 ได้ร่วมปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ ของแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลสะโน					
3.2 ได้ร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภา เทศบาลในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย					
3.3 ได้มีส่วนร่วมพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน ให้ตรงกับแผนงาน โครงการ					
3.4 ได้ร่วมเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุง ร่างแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลสะโน					
3.5 มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความต้องการ ในการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ ของตนเอง					
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
4.1 ได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาที่บรรจุในแผนพัฒนา ตำบล					
4.2 ได้เข้าร่วมประชุมรับรู้อย่างละเอียด แผนงานโครงการของแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน					
4.3 ได้มีส่วนร่วมติดตาม โครงการ หรือกิจกรรมที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลดำเนินการ					
4.4 ได้ร่วมเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุง แผนงาน โครงการ ของแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลสะโน					

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.5 ท่านได้มีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้า ของโครงการ ปัญหา และอุปสรรค ของแผนพัฒนา					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โปรดเขียนข้อเสนอแนะของท่าน

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

.....

.....

.....

2. การมีจิตอาสา

.....

.....

.....

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

4. ผู้นำชุมชน

.....

.....

.....

5. การส่งเสริมจากภาครัฐ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X1	+1	+1	+1	3	1
X2	+1	+1	+1	3	1
X3	+1	+1	+1	3	1
X4	+1	+1	+1	3	1
X5	+1	+1	+1	3	1
X6	+1	+1	+1	3	1
X7	+1	+1	+1	3	1
X8	+1	+1	+1	3	1
X9	+1	+1	+1	3	1
X10	+1	+1	+1	3	1
X11	+1	+1	+1	3	1
X12	+1	+1	+1	3	1
X13	+1	+1	+1	3	1
X14	+1	+1	+1	3	1
X15	+1	+1	+1	3	1
X16	+1	+1	+1	3	1
X17	+1	+1	+1	3	1
X18	+1	+1	+1	3	1
X19	+1	+1	+1	3	1
X20	+1	+1	+1	3	1
X21	+1	+1	+1	3	1
X22	+1	+1	+1	3	1
X23	+1	+1	+1	3	1
X24	+1	+1	+1	3	1
X25	+1	+1	+1	3	1
Y1	+1	+1	+1	3	1
Y2	+1	+1	+1	3	1
Y3	+1	+1	+1	3	1
Y4	+1	+1	+1	3	1
Y5	+1	+1	+1	3	1
Y6	+1	+1	+1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
Y7	+1	+1	+1	3	1
Y8	+1	+1	+1	3	1
Y9	+1	+1	+1	3	1
Y10	+1	+1	+1	3	1
Y11	+1	+1	+1	3	1
Y12	+1	+1	+1	3	1
Y13	+1	+1	+1	3	1
Y14	+1	+1	+1	3	1
Y15	+1	+1	+1	3	1
Y16	+1	+1	+1	3	1
Y17	+1	+1	+1	3	1
Y18	+1	+1	+1	3	1
Y19	+1	+1	+1	3	1
Y20	+1	+1	+1	3	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
คำความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X1	92.48	240.974	0.583	0.889
X2	92.30	252.062	0.325	0.978
X3	92.30	249.703	0.378	0.886
X4	92.30	254.933	0.254	0.892
X5	92.43	235.276	0.746	0.875
X6	92.15	249.772	0.355	0.893
X7	92.58	242.251	0.459	0.921
X8	92.65	241.669	0.535	0.839
X9	92.63	239.574	0.568	0.879
X10	92.55	241.126	0.493	0.925
X11	92.20	248.779	0.372	0.945
X12	92.05	246.254	0.438	0.832
X13	92.93	239.917	0.592	0.878
X14	92.18	248.199	0.431	0.854
X15	92.48	240.974	0.583	0.878
X16	92.20	246.985	0.467	0.887
X17	92.20	244.626	0.514	0.898
X18	91.95	245.177	0.534	0.887
X19	92.43	235.276	0.746	0.884
X20	92.48	240.974	0.583	0.878
X21	92.30	252.062	0.325	0.933
X22	92.30	249.703	0.378	0.912
X23	92.30	254.933	0.259	0.897
X24	92.63	239.574	0.568	0.879
X25	92.55	241.126	0.493	0.925
Y1	92.58	242.251	0.459	0.912
Y2	92.65	241.669	0.535	0.849
Y3	92.63	239.574	0.568	0.849
Y4	92.15	249.772	0.355	0.856

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Y5	92.58	242.251	0.459	0.934
Y6	92.65	241.669	0.535	0.919
Y7	92.30	252.062	0.325	0.832
Y8	92.48	240.974	0.583	0.878
Y9	92.20	246.985	0.467	0.834
Y10	92.20	244.626	0.514	0.967
Y11	91.95	245.177	0.534	0.865
Y12	92.43	235.276	0.845	0.875
Y13	92.48	240.974	0.583	0.958
Y14	92.58	242.251	0.459	0.934
Y15	92.55	241.126	0.493	0.890
Y16	92.20	246.985	0.467	0.887
Y17	92.15	249.772	0.355	0.856
Y18	92.58	242.251	0.459	0.934
Y19	92.65	241.669	0.535	0.919
Y20	92.30	252.062	0.325	0.832

หมายเหตุ: Reliability Coefficients, N of Cases = 42, N of Items = 45, Alpha = .891

ที่ รศรป. ว ๐๒๕/๒๕๖๔

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อัครพงศ์ วงศ์พัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุพัตรา นามวงศา รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๖๒๐๙๐๑๐๔ นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัย
ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสหัส
ขันธ์ จังหวัดสุรินทร์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ กิตติศักดิ์อมพร)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

สุพัตรา นามวงศา, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสัญญา เคนาภูมิ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์. *การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 20* (น. 388-395). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศรป. ว ๐๒๕/๒๕๖๔

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน สิบเอกสมรไพร วงศ์มา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุพัตรา นามวงศา รหัสประจำตัว ๒๒๘๒๒๐๙๐๑๐๔ นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัย
ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำ
โรงทับ จังหวัดสุรินทร์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ รศรป. ว ๐๒๕/๒๕๖๔

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นางสาวทิพย์อุทัย ซาคำเรือง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุพัตรา นามวงศา รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๖๒๐๙๐๑๐๔ นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัย
ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอ
สำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ ไกศลกิตติอมพร)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุพัตรา นามวงศา
วันเกิด 18 พฤศจิกายน 2535
สถานที่เกิด เลขที่ 150 หมู่ 8 ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 32130
ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 150 หมู่ 8 ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 32130
สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2558 รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2565 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY